

**ОНЛАСЫН КАПАЛБАЕВ:
ЭТО ВАЖНО - БЕРЕЧЬ МИР!** 4 - бетте

**ЕРЛІГІ ЕРЕН БАТЫРЛАРҒА -
100 ЖЫЛ** 5 - бетте

**САРБАЗДАРДЫҢ АЛҒАШҚЫ
ДАЛАЛЫҚ ЖАТТЫҒУЫ** 7 - бетте

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ӘСКЕРИ-ПАТРИОТТЫҚ ГАЗЕТ

SARBAZ

**№4
(2119)
26 қаңтар
2024 жыл**

газет 1929 жылдың
7 қарашасынан
бастап шығады

facebook.com/sarbaz.kz instagram.com/sarbaz.kz vk.com/sarbaz.kz twitter / @SarbazKz

ПАРЛАМЕНТ БҰҰ МИССИЯЛАРЫНА ҚАТЫСУ ҮШІН ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ӘСКЕРИЛЕРДІҢ ЖОЛДАУЫН МАҚҰЛДАДЫ

БҰҰ шақыруына сәйкес 2024 жылғы наурыздан бастап «БҰҰ-ның Голан биіктіктеріндегі бөлінуді бақылау жөніндегі күштері» миссиясына өзінің әскери техникасы, қару-жарағы және резерв ротасы ретінде мүлкі бар 139 әскери қызметші санындағы Қазақстанның алғашқы дербес ұлттық бітімгершілік контингентін орналастыру жоспарлануда. Ол үшін тараптардың міндеттемелерін, сондай-ақ контингенттің миссияға қатысуын қаржылық және материалдық-техникалық қамтамасыз ету мәселелерін айқындайтын Біріккен Ұлттар Ұйымымен халықаралық шарт жасалатын болады. Контингент құрамында әскери ер азаматтармен бірге әйелдер де миссияны орындайтын болады. Олардың ішінде 2 атқыш-санитар, 1 мерген, 2 аспазшы және 2 медициналық қызметші.

маларын қарқынды меңгеруде», - деді Қорғаныс министрі Руслан Жақсылықов.

Қазақстан 1992 жылғы 25 наурыздан бастап БҰҰ-ның толыққанды мүшесі болып табылады. Осы уақыт ішінде республика БҰҰ жүйесімен жемісті өзара іс-қимыл жасайды және Ұйым Жарғысының мақсаттары мен қағида-тәртібіне өзінің толық берілгендігін көрсетеді. Қазақстан БҰҰ-ның қатысушысы ретінде басқа мемлекеттермен тең дәрежеде планетада бейбітшілік пен қауіпсіздікті сақтауға жауапты.

Контингенттің БҰҰ бітімгершілік миссияларына бағыты халықаралық қауіпсіздікті нығайтуға елеулі үлес қосып қана қоймай, Қазақстанның жаһандық аренадағы ролін арттыруға да ықпал етеді.

Жақында БҰҰ инспекциялық тобы материалдық-техникалық базаның жай-күйіне және қазақстандық әскери қызметшілердің дайындық деңгейіне жан-жақты тексеру жүргізді. Оның қорытындысы бойынша ұйым сарапшылары ҚР бітімгершілік контингентінің жеке құрамын даярлаудың жоғары деңгейін және бітімгершілік операциялар орталығының нұсқаушы құрамының кәсібилігін атап өтті.

Қазақстан әскери қызметшілерінің БҰҰ бітімгершілік миссияларына қатысу географиясын кеңейту біздің республикамыздың әскери және гуманитарлық дағдарыстардан зардап шегетін адамдарға қолдау көрсетуге деген берік ниетін айғақтайды. Қазақстандық бітімгерлердің қатысуының арқасында БҰҰ Тараптар арасындағы қақтығыстарда бейбіт шешім табуға мүмкіндік алады.

ҚР ҚК бітімгерлері қазақстандық әскери қызметшілер бітімгершілік қызметке қазіргі заманғы қауіп-қатерлерге қарсы іс-қимылдағынаны алғыстары бар.

Осы уақыт ішінде біздің әскери қызметшілер қазіргі заманғы қауіп-қатерлерге қарсы іс-қимылда практикалық тәжірибе жинақтады. Әскерлердің жауынгерлік дайындығын одан әрі нығайту және практикалық тәжірибе алу мәселелері ерекше өзекті болып отыр.

Қазақстанның бітімгершілік операцияларға қатысуы әскери оқытудың қажетті және аса маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Бұл тәсілді көптеген елдер қолданады.

Парламент БҰҰ-ның бірнеше миссияларына қатысу үшін 430 адамнан аспауы тиіс ҚР Қарулы Күштерінің әскери персоналын жіберуді мақұлдады. Олар - «БҰҰ-ның Голан биіктіктеріндегі бөлінуді бақылау күштері», «БҰҰ-ның бітімгершілік шарттарының орындалуын бақылау органы» (UNTSO, Палестина-Израиль), «БҰҰ-ның Оңтүстік Судан Республикасындағы миссиясы» (UNMISS, Оңтүстік Судан) және «БҰҰ-ның уақытша қауіпсіздік және Абые күштері» (UNISFA, Судан).

2014 жылдан бастап 67 қазақстандық офицер Батыс Сахара, Кот-д'Ивуар, Мали, Орталық Африка Республикасы және Ливандағы БҰҰ миссияларына қатысты. 2018 жылдан бастап 538 қазақстандық әскери қызметші бітімгершілік бөлімшесінің құрамында «БҰҰ-ның Ливандағы уақытша күштері» миссиясына қатысты. Қазіргі уақытта Батыс Сахарада алты қазақстандық офицер, Орталық Африка Республикасында екі офицер, Конго

Демократиялық Республикасында екі офицер, Ливанда тоғыз әскери қызметші БҰҰ миссияларында қызмет етеді.

«Ұлттық контингентті қалыптастыру кезінде әскери қызметшілерді іріктеу үшін Қорғаныс министрлігіне ведомстволық бағынысты бөлімшелердің, әскери бөлімдердің, құрамалардың, әскери оқу орындарының комиссиялары тағайындалады. Әскери қызметшілерді даярлау Алматыда орналасқан ҚР Қорғаныс министрлігінің бітімгершілік операциялар орталығында жүзеге асырылады. Орталық базасында әскери қызметшілер бітімгершілік дайындық бойынша қарқынды курстан өтеді. Болашақ бітімгерлер ағылшын тілін, далалық медицинаны, радиобайланысты, шахталар, қолдан жасалған жарылғыш құрылғылар мен жарылмаған снарядтар туралы білімді, күш қолдану ережелерін, сондай-ақ халықаралық және гуманитарлық құқық нор-

ҚОРҒАНЫС ЖӘНЕ ОҚУ-АҒАРТУ МИНИСТРЛІКТЕРІ КҮШ БІРІКТІРМЕК

ҚР Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықов пен ҚР Оқу-ағарту министрі Ғани Бейсембаев жұмыс кездесуін өткізді.

Тараптар ескеңе ұрпақты әскери-патриоттық тәрбиелеу және балалар мен оқушылардың бос уақытын мағыналы ұйымдастыру саласындағы ынтымақтастық перспективаларын талқылады. Олар бұдан бөлек Қапшағай су қоймасының жағасында орналасқан «Алтын емел» кешенін осындай мақсатқа пайдалану жөніндегі ведомстволар арасындағы шартты ұзарту жайын қозғады.

Қорғаныс ведомствосының басшысы бүгінгі таңда «Алтын емел» аумағында оқу-сауықтыру орталығы толық жұмыс істемейтінін атап өтті. Ол Қонаев қаласындағы «Балдәурен» республикалық оқу-сауықтыру орталығы филиалының нысандарын жөндеуге, спорт алаңдары мен тағы бір асхана салуға көмек көрсетуді ұсынды.

Министрлер «Балдәурен» РОСО-ның төрт филиалында әскери қызметшілер мен Қарулы күштер қызметкерлерінің балаларына демалу, сондай-ақ ерекше білім

беруді қажет ететін балаларды оңалтуға квоталар бөлу мүмкіндігін де талқылады.

Жас сарбаз қозғалысы біздің қолдауымыздың арқасында дамып, жұмыс істеп келеді. Әр гарнизондағы бұл балалар осы оқу-сауықтыру орталықтарына өз қатарластарын білуге, демалуға, оқу алдында күш-қуат жинап, тынығуға келе алады, - деді генерал-полковник Руслан Жақсылықов. - Бұл мемлекеттің нақты қолдауы болмақ және біз өз тарапымыздан қызметтің өзге де бағыттары бойынша көмектесуге дайынбыз.

Оқу-ағарту министрі Ғани Бейсембаев өз кезегінде «Балдәурен» РОСО барлық филиалдарында әскери қызметшілердің балаларын сауықтыруға арналған квота туралы ұсынысты қолдады. Сөз барысында ол әскери бөлімдердің есіктері балалардың алдында жиі ашыла бастағанын атап өтті.

Біз қазір әскери бөлімдерде Ашық есік күндерінің

жүйелі түрде өткізіліп жатқанын байқап отырмыз. Мектеп бітіруші сынып оқушыларын әскери-патриоттық тәрбие саласына белсенді тарту, оларды армияның күнделікті өмірімен таныстыру қажет, - деп атап өтті ол.

Министр Ғани Бейсембаев балалармен және жасөспірімдермен жұмыс істеуге алғашқы әскери дайындығын ұйымдастырушы оқытушылар ретінде әскери зейнеткерлердің қатысуына қолдау білдірді.

Кездесу қорытындысы бойынша тараптар тиісті ме-

морандум жасау және балалар мен оқушыларға әскери-патриоттық тәрбие беру бойынша бірлескен жұмыс жоспарын жасау жөнінде жұмыс жүргізуге шешім қабылдады. Екі министрліктің ынтымақтастығы Ашық есік күндерін өткізуді, «Балдәурен» РОСО филиалдарында үйірмелер, спорт секцияларын ашуды және сыныптарды тақырыптық безендіруді көздейді.

Бұл бағытта жұмыс әрі қарай жалғасатынын айта кеткен жөн.

СОБЫТИЯ И ФАКТЫ

МИНИСТР ОБОРОНЫ
КАЗАХСТАНА ВСТРЕТИЛСЯ
С КОЛЛЕГОЙ ИЗ АРМЕНИИ

В Астану с официальным визитом прибыла делегация под руководством министра обороны Армении Сурена Папикяна.

Зарубежная делегация приняла участие в церемонии возложения венков к монументу «Отан қорғаушылар».

На встрече в расширенном формате стороны обсудили перспективные направления деятельности оборонных ведомств, представляющие взаимный интерес.

По итогам обсуждения состоялось подписание плана двустороннего сотрудничества между министерствами обороны Казахстана и Армении на 2024 год.

– Рад приветствовать вас на казахской земле.

Думаю, ваш визит станет хорошим стимулом для развития казахстанско-армянских отношений и послужит углублению сотрудничества между нашими ведомствами, – отметил генерал-полковник Руслан Жаксылыков.

Делегация оборонного ведомства Армении также побывала в Национальном университете обороны РК.

В программе визита – посещение и ознакомление с учебно-материальной базой Военного колледжа имени Шокана Уалиханова в г. Щучинске Акмолинской области.

ДЛЯ РЕШЕНИЯ
ОСОБЫХ ЗАДАЧ

Силы специальных операций отметили профессиональный праздник. Со знаменательным событием военнослужащих специального подразделения поздравил министр обороны генерал-полковник Руслан Жаксылыков.

19 января 2022 года Указом Президента страны было образовано командование Сил специальных операций Вооруженных Сил РК.

Отметив роль подразделений Сил специальных операций в укреплении обороноспособности и обеспечении военной безопасности страны, глава оборонного ведомства пожелал военнослужащим новых профессиональных высот и настойчивости в достижении поставленных задач.

Сегодня Силы специальных операций укомплектованы компетентными специалистами, оснащены современными образцами техники и вооружения, принимаются меры по укреплению их

учебно-материальной базы, предусматривающие строительство и реконструкцию объектов инфраструктуры.

В 2023 году их подразделения были задействованы в стратегических командно-штабных учениях «Батыл тойтарыс», прошедших под руководством Верховного Главнокомандующего Вооруженными Силами Касым-Жомарта Токаева. На этих учениях Президент вручил командованию Сил специальных операций Боевое знамя.

В честь дня образования командования Сил специальных операций ряд военнослужащих был поощрен ведомственными медалями, почетными грамотами и благодарственными письмами.

НА СТРАЖЕ ПРАВОПОРЯДКА
И БЕЗОПАСНОСТИ

В оборонном ведомстве состоялось торжественное мероприятие, посвященное 21-летию образования Отряда военной полиции по обеспечению режима и безопасности Министерства обороны РК.

Подразделение было создано директивой министра обороны 22 января 2003 года, когда было введено в эксплуатацию административное здание оборонного ведомства.

Поздравительный адрес от имени начальника Главного управления военной полиции Вооруженных

Сил РК полковника Руслана Кулumbетова озвучил командир Отряда военной полиции по обеспечению режима и безопасности полковник Талгат Әмірхан.

– Ваше подразделение выполняет ответственную миссию по охране и защите объекта стратегического значения. От профессионализма, принципиальности и добросовестности личного состава зависит его безопасность. Немаловажна и другая составляющая вашей деятельности. Своим отношением к службе, к должностным обязанностям вы формируете правовую культуру, влияете на состояние воинской дисциплины и правопорядка, – отмечено в нем.

Военнослужащие отряда контролируют проезд на территорию и вход в здание министерства. С использованием систем контроля и управления доступом, охранно-пожарной сигнализации, периметрального и внутреннего видеонаблюдения личный состав отряда обеспечивает безопасность вверенного объекта.

Существенный вклад в становление и развитие службы внесли полковники Молдоқун Барамышев, Ерик Бақирбаев, Нұржан Шүпенев и подполковник Сырым Нұсипжанов.

О высоком профессиональном мастерстве военнослужащих подразделения свидетельствует их результативное участие в учениях разного уровня, в Армейских международных играх и в военно-тактических соревнованиях Вооруженных Сил.

ВСЕГДА ВПЕРЕДИ

21 января военные инженеры Вооруженных сил отметили профессиональный праздник. Инженерные войска были образованы в 1993 году на основе соединений и частей, дислоцированных на территории Казахстана.

За более чем тридцатилетнюю историю в Вооруженных Силах создана система органов управления инженерных войск, возрос профессиональный уровень специалистов, и кардинально изменилось их техническое оснащение. С прошлого года в инженерно-саперных войсках появилась минно-кинологическая служба.

На вооружении войск состоят дистанционно управляемые роботы-саперы, техника для организации минно-взрывных заграждений и ведения инженерной разведки, землеройные машины, буровые установки для добычи воды.

Военнослужащие инженерных войск одними из первых начали участвовать в миротворческих миссиях. С 2003 по 2008 год инженерно-саперное подразделение миротворческого батальона «Казбат» находилось в составе стабилизационных сил коалиции в Ираке. Военные инженеры выполняли задачи по поиску и уничтожению неразорвавшихся боеприпасов, оборудованию пунктов водоснабжения

и очистке воды.

Большой объем задач они выполняют при подготовке и проведении различных плановых занятий и учений: возводят фортификационные сооружения, устанавливают понтонные мосты, занимаются подготовкой маршрутов движения войск, их маскировкой и водоснабжением.

Подготовка офицеров инженерных войск тактического звена осуществляется на кафедре боевого обеспечения Военного института Сухопутных войск имени генерала армии Сағадата Нұрмағамбетова, оперативно-тактического – в Национальном университете обороны РК. Специалисты младшего звена готовят в Центре разминирования Вооруженных Сил РК г. Конаеве и в военно-технических школах страны. К тому же на военных кафедрах трех государственных университетов ежегодно в мобилизационный резерв выпускают офицеров запаса.

На учении «Батыл Тойтарыс-2023», состоявшемся под руководством Президента страны – Верховного Главнокомандующего Вооруженными Силами, военные инженеры организовали наведение мостовой переправы через реку Или, подтвердив свой высокий уровень профессиональной подготовки.

Воины-саперы выполняют задачи по очистке местности от взрывоопасных предметов. В условиях чрезвычайных ситуаций личный состав инженерных войск в числе первых приходит на помощь гражданскому населению. Военнослужащие защищают мосты и гидротехнические сооружения в период ледохода и паводка, занимаются локализацией селевых потоков, участвуют в тушении природных пожаров и в эвакуации людей из снежных заносов.

Укомплектованные квалифицированными специалистами, оснащенные современной военной техникой подразделения инженерных войск всегда готовы к выполнению задач, направленных на обеспечение обороноспособности страны и безопасности гражданского населения.

ПЕРВЫЕ ПОЛЕТЫ НА
НОВЫХ САМОЛЕТАХ

На аэродроме «Актобе» Военного института Сил воздушной обороны имени дважды Героя Советского Союза Талгата Бегельдинова состоялись первые полеты на чешских самолетах L-410.

До эксплуатации воздушного судна инструкторы прошли трехмесячное обучение в Чешской Республике. Тренировались на симуляторах Full flight simulator, получили соответствующие допуски и сертификаты на эксплуатацию этой модели самолета. Старт полетов прошел в торжественной обстановке, с построением, докладом о готовности и символическим перерезанием ленточки. После получения предполетных указаний, первый вылет произвели инструктор из Чехии и казахстанский летчик подполковник Каныбек Шинбаев.

– Удобная модель для местных воздушных авиалиний была разработана в Чешской Республике. Самолет отлично подходит для первоначального

обучения курсантов, летчиков, инженерно-технического состава военно-транспортной авиации. Воздушное судно оснащено современной авионикой, навигационной системой, имеет много возможностей в плане пилотирования, – отметил старший летчик (инструктор) – помощник командира экипажа капитан Тимур Калинин.

Напомним, летательные аппараты, предназначенные для обучения специалистов военно-транспортной авиации, поступили на баланс института в декабре прошлого года. Уже летом курсанты смогут проходить практическую подготовку на легких многоцелевых двухмоторных самолетах.

ЗАВЕРШАЮЩИЙ ЭТАП
БОЕВОГО СЛАЖИВАНИЯ И
ОГНЕВОЙ ВЫУЧКИ

Более тысячи морских пехотинцев Актауского гарнизона участвуют в боевых стрельбах. Боевая стрельба отделений – это форма обучения тактической подготовки, являющаяся завершающим этапом боевого слаживания и огневой выучки отделений.

До этого в ходе подготовки по специальности в зимнем периоде обучения военнослужащие изучили тактико-технические характеристики штатного

вооружения и военной техники, прошли строевую и огневую подготовку в индивидуальном порядке.

– Сейчас на полигоне «Оймаша» военнослужащие

отрабатывают навыки ведения современного общевойскового боя, действия в обороне, в наступлении и в ходе ведения разведки местности. Треть занятий проводится в ночных условиях, – пояснил командир штурмового батальона майор Фархат Манабаев.

Слаженность отделений проверяется при выполнении тактических задач. Командиры получают опыт в управлении огнем, действиями подразделения в бою, а военнослужащие закрепляют порядок действий в составе своего подразделения.

– При выполнении боевых стрельб действия командира отделения оцениваются по его умению быстро, правильно и четко управлять подразделением, – уточнил командир батальона.

В мероприятиях по боевой подготовке задействовано около 50 единиц военной техники. Следующим этапом боевой подготовки станет слаживание взводов.

ӘСКЕР ТЫНЫСЫ

ПАТРИОТТЫҚ ТӘРБИЕ

ТӘРБИЕШІЛЕРДІҢ БАСЫН БІР АРНАҒА
ТОҒЫСТЫРҒАН АЛАҢ

1993 жылы 19 қаңтарда Қазақстан Республикасы Президентінің №1084 Жарлығының негізінде еліміз Қарулы Күштерінің тәрбие құрылымдары офицерлерінің институты құрылды. Осыған орай қаңтардың 18-19 күндері «Шығыс» өңірлік қолбасшылығының Абай гарнизонында Қазақстан Республикасының тұңғыш Қорғаныс министрі, Кеңес Одағының Батыры, Халық қаһарманы, Армия генералы Сағадат Қожахметұлы Нұрмағамбетовтың 100 жылдығына арналып «ҚР Қарулы Күштерінде тәрбие және идеологиялық жұмыстарды жетілдіру» тақырыбында ғылыми-практикалық конференция және ҚР Қарулы Күштері тәрбие құрылымдары офицерлерінің кәсіби мерекесі күніне орай оқу-әдістемелік жиын өтті.

Оған Қарулы Күштердің құрлықтағы әскери күштері, әскери әуе күштері, әскери-теңіз флоты қолбасшыларының, әскер тектері қолбасшыларының, өңірлік қолбасшылық әскерлері қолбасшыларының, қорғаныс істері жөніндегі департамент бастықтарының, әскери оқу орындары бастыларының тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасарлары түгел келді. ҰҚК шекара қызметі бастығының тәрбие және кадр жұмысы жөніндегі орынбасары полковник Төлеужан Жүнісов, Ұлттық ұлан «Шығыс» өңірлік қолбасшылығы қолбасшысының тәрбие және әлеуметтік-құқықтық жұмыстар жөніндегі орынбасары полковник Атабек Салықбаев, өзге де күштік құрылымдар бөлімшелерінің өкілдері де қатысты. Гарнизондық офицерлер үйінде ұйымдастырылған ғылыми-практикалық конференцияда Қарулы Күштеріміздің іргетасын қалауға бар күш-жігерін жұмсаған, ел үшін қиын-қыстау кезеңде әскерді басқара отырып, оның қалыптасуы мен дамуына баға жетпес үлес қосқан қаһарман Сағадат Қожахметұлы Нұрмағамбетов туралы тарихи деректер көрмеге қойылды. Жиынды ашқан ҚР ҚМ тәрбие және идеологиялық жұмыстар департаментінің бастығы, әділет полковнигі Тілеухан Қалилаулы Басқожаев тәрбие құрылымдарының офицерлерін кәсіби мерекесімен құттықтай келе, әскерде моральдық-психологиялық тұрғыда қамтамасыз ету, әскери ұжымда достық ахуалды қалыптастыру, бірлікті сезіну мен міндеттердің ортақтығын түсіне білу тәрбие құрылымдарының мамандарына тікелей байланысты екенін атап өтті. Басқосуда «Көрнекі үгіт пен тәрбиелеудің техникалық құралдарын сатып алуды ұйымдастырудағы лауазымды тұлғалардың, тәрбие және идеологиялық жұмыстар органдарының жұмыс тәртібі», «Отбасылық жанжалдарды, тұрмыстық зорлық-зомбылық пен буллингті ескерту», «Өз-өзіңді дамыту», «Әскери ұжымда жеке және топтық психологиялық жұмыстардың ерекшелігі», «Бөлімшенің жауынгерлік атысын өткізуде моральдық-психологиялық қамтамасыз етуді ұйымдастыру жөніндегі бөлімше командирінің жұмысы», «Жеке құраммен тәрбие жұмыстары мен ақпараттандыру, мемлекеттік-құқықтық дайындықты ұйымдастырудағы жаңа тәсілдер», «ҚР Қарулы Күштеріндегі суицидтік жағдайға шолу. Карумен қызмет атқарудың психологиялық аспектілері», «Құқық бұзушылықты нүктелік әдіспен сауықтыру жөніндегі әскери бөлім командирлері мен әскери полиция органдарының өзара қимыл-әрекетін ұйымдастыру», «Кәсіби коммуникацияның негіздері. Бұқаралық ақпарат құралдарымен жұмыс тәртібі. Кризистік кезде әрекет ету» тақырыптарында баяндама жасалды.

***

«Тәрбие және идеология жөніндегі орынбасарлардың жұмыстары қиын, өте жауапты. Көшті жүргізетін офицерлерге жүктеме көп, сенім мол». Тәрбие құрылымдары офицерлері жайында ҚР Қорғаныс министрінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар департаментінің бастығы осылай деді. Жиынның басынан аяғына дейін қазақша майын тамызса сөйлеп, нағыз патриоттықтың үлгісін көрсеткен әділет полковнигі Тілеухан Қалилаулы Басқожаевпен аз-кем әңгімелескен едік.

- Тілеухан Қалилаулы! Кеңес Одағы кезінде әскерде саяси жетекшілер, «политруктер», «замполиттер», бертіңге дейін тәрбие және әлеуметтік-құқықтық жұмыстар жөніндегі орынбасарлар атқарған қызмет те, атауы да сан түрлі өзгерістерге ұшырады. Қазіргі Қарулы Күштердегі тәрбие офицерлердің рөлі қандай?

- Қазір бұл атаудың ауқымы да, маңызы да кеңейді. Тәрбие офицерінің араласпайтын дүниесі жоқ. Тәрбие, идеология, патриотизм, моральдық-психологиялық рух, әлеуметтік жұмыс – бір-бірінен ажырамас ұғым. Осының барлығын қатар алып келе жатқан тәрбиеші офицерлердің жұмысы – қыруар еңбек. Бір ғана өлшеммен айту қиын. Әскердегі тәрбиешілердің жұмысы көзге көрінбегенімен, қызмет ету аясы өте кең.

- Жаһандық масштабта, жекелеген аймақтарда күрт өзгеріп жатқан әлемдегі ахуал жағдайында еліміздің тәрбиеші офицерлерінің дайындығының деңгейін қалай бағалауға болады?

- Әлемдегі геосаяси ахуалды жіті бақылап, әлеуметтік желілерді саралай отырып, әскери жауынгерлік даярлықта қандай мәселелердің маңызды екенін байқау қиын емес. Мәселен, Ресей мен Украина арасындағы әскери іс-қимылдарды алайық. Үлкен генералдың сөзіне жүгірсек, соғысты жеңетін логистика мен идеология. Әлемдегі ахуал жағдайында әскери тәрбиешілеріміздің даярлық деңгейі өте жоғары дегуе толық негіз бар. Оған ұжымдық қауіпсіздік шарт ұйымына және Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы ратификациялық келісімдердің шеңберінде атқарылып жатқан тиімді әрі оңтайлы көптеген іс-шаралар дәлел болады.

- Полковник мырза! Мемлекет басшысы – еліміз Қарулы Күштерінің Жоғарғы Бас қолбасшысы Қасым-Жомарт Тоқаев әскерлерге қазіргі соғыс пен қарулы қақтығыстардың түр-сипатына қарай күннен күнге жетілдіріліп жатқан жаңа әдіс-тәсілдерді, қорғаныстың жауынгерлік жаңашыл қимылдарын баса ескеруді жүктеп отыр. Сонымен қатар ұлттық идеологияны қалыптастырудағы маңызды шешімдерді отансүйгіштік рухта жүзеге асыруға үндейді. Бұл жөнінде не деісіз?

- Мемлекет басшысының тарапынан осы салаға шынайы көп көңіл бөлінеді. Былтырғы жылдың өзін саралап айтып өтетін болсақ, қаншама ауқымды құжаттар қабылданды. Президентіміз Бүкілармиялық кеңесте ұлттық патриоттық дайындық тұжырымдамасын әзірлеуді тапсырды. Осы тұжырымдаманың негізінде «Жастарға әскери-патриоттық тәрбие берудің 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасын бекіту туралы» Ұкіметтің қаулысы шықты. Алдағы уақытта әскери-патриоттық тәрбие беру ісін жетілдіру бағытында өте көп өзгерістер болады. Өздеріңізге мәлім, құрамында 260 мыңнан астам тәрбиеленушісі бар еліміздегі 75 мыңға жуық әскери-патриоттық клубтың, әскери-патриоттық қозғалыстар мен кадет сыншпартының жұмыстары біркелі жүйеге келтірілімек. Олардың күн тәртібі, оқу бағдарламасы, киім формаларының жинитығы бірдей етіліп, тәрбие жұмыстары да барлығына бірдей ортақ тәртіппен негізделген механизммен бір орталықтан жүргізіледі. Одан бөлек,

былдан бастап үйлестіру орталығы құрылып жатыр. Орталық және орындаушы органдардың барлығының басшысы әрі модераторы – Қорғаныс министрілігі. Жалпы еліміздің аумағында әскери-патриоттық тәрбие беру жұмыстарын басқаратын, пәрмен беретін және ол пәрменді орындататын заңды орган қызметінің нақты нәтижесі көп ұзамай көріне бастайды. Сонымен қатар Қорғаныс министрілігінің қарамағындағы республикалық «Жас ұлан» мектептерін әскери колледж деңгейіне көтеріп, заман талабына сай сәйкестендіру мақсатында сабақтарды жүргізу жүйесіне де өзгеріс енгізіледі. Болашақтың еншісіндегі тағы бір жаналық: Қапшағайда «Балдаурен» лагерінде әскерге шақырылған дейінгі жас жеткіншектерді әскери-патриоттық дайындықтан өткізу. Бұл жерге тек әскери қызметшілердің балалары ғана емес, еліміздің түкір-түкірінен 14-17 жас аралығындағы жасөспірім шақырылады. Жыл он екі ай бойы 4 мыңнан астам бозбала әскери бөлімдердің базасында ертең елге қорған болуға тәрбиеленеді. «Балдауреннің» төрт орталығында мүмкіндігі шектеулі балалардың денсаулығын қалыпқа келтіру жағы қарастырылған.

- Сұхбатыңызға рахмет!

Әскерден кейін тегін білім алу мүмкіндігі

Мерзімді әскери қызметке келу, жауынгерлік пен әскери-кәсіптік даярлықтағы және әскери тәртіпте жоғары нәтижелер көрсету, Қорғаныс министрілігі мерзімді әскери қызмет өткеру нәтижелері негізінде тегін жоғары білім беру жөнінде шешім қабылдау, жоғарғы оқу орындарының білім беру бағдарламасын таңдап, Қорғаныс министрілігінен ұсыныс алу, мерзімді әскери қызмет өткергеннен кейін 2 жыл ішінде жоғарғы оқу орындарына келіп, ұлттық жүйесіндегі тестсіз оқуға түсу – тегін білім алу үшін әскери қызмет өткерген азаматтарды іріктеу тәртібі. Міне, осы тақырып – конференция жұмысындағы негізгі сабақтардың бірі болды. Әскерде мерзімді қызметін өтегендер үшін әлеуметтік жеңілдіктер мен білім беру гранттарының бөліну қорытындыларын бейнебаян және слайд арқылы «Шығыс» өңірлік қолбасшылығы Аяғз гарнизоны 10181 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыстары жөніндегі орынбасары подполковник Ержан Қошқаров жеткізді.

«Тегін білім алуға үміткерлер жауынгерлік әзірлік бағдарламасын меңгеру деңгейіне, жеке тәртібіне, тәуліктік нарықта қызмет атқару барысында арнайы міндеттерді толық орындауына, психологиялық жай-күйіне қарай іріктеледі. 2022 және 2023 жылдары еліміздің Қарулы Күштерінде белгіленген мерзімді қызметтерін өткеру үшін 146 әскери бөлімге шақырылған 52 000 жауынгер «Срочник 2.0» цифрлық платформасына тіркелді. Ол басқа білім беру платформалары секілді интернет арқылы жұмыс жасайды. Жүйе пайдаланушы үшін қолжетімді. Яғни, сарбаздар өз баға нәтижелерін еш кедергісіз көре алады. Дегенмен, жүйені қорғаудың бірнеше деңгейі бар. Цифрлық жүйенің өзі үйлестіруді жүзеге асырады. Соған қарамастан заңдылықты сақтау және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында орындарды бөлудің әдістемелік тәсілін комиссия құру қарастырылған. Құрамына ҚР ҚМ құрылымдық бөлімшелерінің білім беру, кадр, жауынгерлік әзірлік, тәрбие жұмысы, әскери полиция саласының қызметкерлері кіреді. Сонымен қатар, қоғам өкілдері мен әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен жұмыс жөніндегі қызмет те бар.

Айта кететін тағы бір мәселе: жауынгерлік даярлық сабақтарында қауіпсіздік шараларын бұзған, әрекеті жарақаттануға немесе адам өліміне әкел соқтырған, әкімшілік жауапкершілікке қатысты тәртіптік теріс қылық жасаған, тәуліктік нарықта қызмет атқару кезінде ауыр зардаптарға әкел соқтыратын қауіпсіздік шараларын бұзған, шартты шахтамен диверсанттардың кіруіне жол берген, өзара қарым-қатынастың жарғылық қағидаларын сақтамаған, спирттік ішімдік ішу немесе басқа да масаң күйде болып, қару мен оқ-дәрілерді ұрлаған, өз-өзіне қол жұмсау әрекеттеріне барған сарбаз бұйқауға жіберілмейді. Егер мерзімді әскери қызметшіден барлық тәртіптік жазалар алынғаннан кейін үш ай көлемінде қайталанбаса, ол конкурсқа қатыса алады. Бұған дейін қандай да бір тәртіп бұзушылықтар мен теріс қылықтар жасап, конкурстық іріктеуге қатысуға жіберілмеген мерзімді әскери қызметші әскери борышын орындау кезінде ержүректілік, батылдык, жауынгерлік дайындықта қару-жарақ пен әскери техниканың жаңа үлгілерін өте жақсы игеруде жоғары көрсеткіштер көрсеткен жағдайда, ҚР ҚМ басшылығының шешімімен конкурсқа қатысу мүмкіндігін қалпына келтіруге құқы бар. Рейтинг нәтижелерімен келіспеген мерзімді әскери қызметшілер апелляция жүргізу және объективті бағалауға көз жеткізу үшін саты бойынша жазбаша түрде жүгіруге де құқылы.

2022 жылдың көктем және күз мерзіміндегі әскерге шақырту бойынша 29 491 сарбазға жеңілдетілген 3 мың орын, әскери жоғары оқу орындарына 350 орын берілді. Мәселен, 2022 жылы күзгі әскерге шақырылғандарға жеңілдетілген білім алу үшін 1500 орын бөлінген болса, жоғары оқу орындарына түсуге 11 460 азамат тілек

білдірді. Бұл 66,4% құрайды. Оның ішінде Қорғаныс министрілігіне 5 286 (71,8%), Ұлттық ұланға 4 938 (77,1%), ҰҚК шекара қызметі мен Төтенше жағдайлар министрілігіне 1 236 (36,3%) сарбаз ниет танытты. Әскери жоғары оқу орындарына түсу мақсатында барлығы 830 адам, нақтырақ айтар болса, Құрлық әскерлерінің әскери институтына 310, әуе қорғанысы күштерінің әскери институтына 320, радиоэлектроника және байланыс әскери-инженерлік институтына 200 сарбаз баянат ұсынды.

Бүгінгі күні еліміздің 76 жоғары оқу орнымен келісімге қолқойылды. Алдағы уақытта ЖОО санын одан әрі көбейту жоспарлануда. 2024 жылдан бастап мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерге стипендия беру және жатақханамен қамтамасыз ету де қарастырылып отыр. Бұл мемлекеттің гранты емес, жоғары оқу орындары мерзімді әскери қызметін өткерген азаматтарға ҰБТ есебінсіз оқуға және оқуға түсуге толықтай жеңілдік береді. Бұған қоса ЖОО-да гранттар бастылып, үлгерімі жақсы азаматты осы грантқа ауыстырған жағдайда, грантқа ауысу және стипендия алу мүмкіндігі де жоққа шығарылмайды. Өзбекстан, Беларусь, Корея сияқты бірқатар мемлекеттерде мерзімді қызметтегі әскерилерге жеңілдіктер болғанымен, біздің тәжірибеміз еш жерде жоқ», - деді сабақ жетекшісі подполковник Ержан Қошқаров.

Полковник Жумабек ХАСЕНОВ, ҚР ҚК Әскери-теңіз күштері Бас қолбасшысының тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасары: «Еліміз Президенті – Қарулы Күштердің Жоғарғы Бас қолбасшысының, Қорғаныс министрілігінің әскери ұжымда жоғары моральдық-психологиялық және жауынгерлік қасиеттерді қалыптастыру, әскери қызметтің беделін арттыруға бағытталған талаптары мен тапсырмаларын тәрбиеші офицерлер орындап келеді. Олар ел басына күн туғанда өз міндеттерін абыроймен атқаруға әрқашан дайын. Біз бұрынғы кітаппен немесе жалпыәскери жарлықпен ғана емес, Әзербайжан мен Армения арасында болған, әлі жалғасып жатқан Ресей мен Украина арасындағы соғыс қимылдарындағы тәрбие жұмыстарына сараптама жасай отырып, жұмыс жіргізіп жатырмыз. Тәрбие құрылымдары офицерлерінің институты құрылған 31 жыл ішінде елін сүйетін рухы мықты жас жігіттер есті. Ізімізді басар офицерлер тәрбиеленіп келеді. Әскерде жағдай жақсарды. Тәрбиеші офицердің салмағы өсіп, жұмыс ауқымы да арта түсті».

Подполковник Думан БІЛӘЛОВ, «Оңтүстік» өңірлік қолбасшылығы 21450 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасары: «Қазіргі таңда тәрбие және идеологиялық жұмыстар Қарулы Күштерімізде үлкен рөл атқарады. Өз орны бар. Бөлім командирлерінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасарлары жеке құрамның жауынгерлік әзірлігіне, моральдық-психологиялық дайындығына жауап беріп, осы бағыттағы жұмыстарды жүргізеді. Кәсіби мерекеге орай «Шығыс» өңірлік қолбасшылығының Абай гарнизонындағы тәрбие құрылымдары офицерлерінің оқу-әдістемелік жиыны өте жоғары деңгейде өтті. Әр офицер қажетті білім алып, тәрбие жұмысы одан әрі жетілдірудің жаңа әдіс-тәсілдерін үйренді. Тәжірибе алмасуымыз кәсіби шеберлігімізді шындайтын сөзсіз. Тәрбиеші офицерлер жасай берсін!»

Капитан Қазбек СЕЙДАХМЕТ, 26363 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасары: «Кеңес Одағының Батыры, Халық қаһарманы, Армия генералы Сағадат Нұрмағамбетов – мен үшін үлкен атамыз. Жеке құраммен жұмыс жүргізуде әскери өмірден жинақтаған мол тәжірибесі туралы кітаптарын, нақыл сөздерін оқып, мотивация аламыз. Еліміздің қорғаныс саласының іргесін қалауға қосқан орасан зор еңбегінен тәлім-тәрбие аламыз».

Аға сержант Үміт БАТЫРБАЕВА, 44793 әскери бөлімінің офицер-психолог: «Әскерде психолог-офицердің маңызы зор. Жаңадан келген жас сарбаздардың және олардың ата-аналарымен, әскери қызметшілер мен олардың отбасыларымен жұмыс жасауда жай-күйін психологиялық тұрғыда бір қалыпта ұстауға біз көмегімізді тигіземіз».

QR код – жаңа ғасыр талабы

36803 әскери бөлімі 1-ші зымыран дивизионы командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасары аға лейтенант Ернар Бактығазин ақпаратқа қол жеткізуді қамтамасыз ететін жаңа технологияның бір түрі – QR код орнатылған «Зымыраның» фотогазетін таныстырды.

Енді 1-ші зымыран дивизионындағы мерзімді қызметтегі әскери қызметшілердің ата-аналары қабырға газетін смартфон арқылы оқи алады. Өткізілген іс-шаралардың суреттерін сканерлеу арқылы бейнероликтер де көруге болады. Ақпарат алуға қолжетімді маңызды қосымшаға сарбаздардың жауынгерлік даярлық, нарық, тренинг, спорттық, бос уақыт кезінде тыныс-тіршілігін баяндайтын бейнероликтер де тіркелген. Қолданьсақ енгізілген QR код жүйесінің аясы кең. «Бұрын жауынгерлерге мерзімді әскери қызметтен естелік ретіндегі альбомды дискіге көшіріп, ата-аналарына алғыс хаттарды үйлеріне қайтарда тапсыратын едік. Қазір QR кодтың мүмкіндігін пайдаланып, бөлім командирінің сөзі де, құттықтау да видео арқылы жеткізіледі. Цифрландырудың озық үлгілері қарқынды дамып жатқан заманда біз де көштен қалмай, заманауи технологияны игергеніміз дұрыс деп шештік», - деді өз ойымен бөлісетін аға лейтенант. Оның айтуынша, бұл – әскери қызметтің ашықтығы мен жариялылығын қамтамасыз етудің, қоғамдағы әскерге қатысты негативті көзқарас пен пікірлерді теріске шығарудың бірден-бір жолы.

Жиын аясындағы жүздесулер

Оқу-әдістемелік жиын күндері ҚР Қарулы Күштері әскери қызметшілерінің отбасыларымен жұмысты ұйымдастыру жөніндегі жетекші Тәттігүл Қарқынқызы Смағұлованың қатысуымен Абай гарнизоны, Әуе шабуылына қарсы қорғаныс күштері, Әуе қорғанысы күштері әскери бөлімдеріндегі әскери қызметшілердің отбасымен жұмысты ұйымдастыру жөніндегі жетекшілермен әдістемелік тәжірибе алмасу шарасы өтті. Жетекшілер атқарылған жұмыстар жайында есеп беріп, отбасындағы жанжалдар мен тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алу, бала өмірі мен денсаулығын буллингтен қорғау мәселелері талқыланды. Тәттігүл Қарқынқызы отбасындағы зорлық-зомбылық қоғамның өзекті мәселесі болып тұрғандықтан, бала мүддесі үшін ата-аналармен бірлесіп отырып жұмыс жүргізудің маңызды екенін баса айтты. Әліхан Бөкейханов атындағы университеттің педагогика және психология кафедрасының аға оқытушысы Гүлжан Батинаның дәрісі әскери қызметшінің жеке басын жетілдіру мәселелеріне арналса, педагогика ғылымдарының магистрі, психолог маман Гүлмира Жолдыбаева әскери ұжымдардағы жеке және топтық психологиялық жұмыстың ерекшеліктеріне мән берді. Жиында мерекелік іс-шараларды ұйымдастыру мен өткізудің жаңа форматтарына қатысты ұсыныстар да ортаға салынды.

«Бақытты отбасы – салауатты қоғам» тақырыбындағы кеште әскери зейнеткер Гүлмира Монкенова, 54835

әскери бөлімінің әскери қызметшісі «Ел қорғаны», «Жауынгерлік ерлігі үшін» медальдарының иегері, халықаралық армия ойындары аясындағы «Әлем жауынгері» әскери-кәсіби шеберлік конкурсының 2022 жылғы жеңімпазы, 2023 АҚШ-ның Арисона штатында Ұлттық гвардия базасында өткен «Үздік жауынгер» сайысының жүлдегері лейтенант Назира Әлбосынова әскери қызмет туралы әңгімеленді.

ҚР Қарулы Күштері әскери қызметшілерінің отбасыларымен жұмысты ұйымдастыру жөніндегі жетекші Тәттігүл Смағұлова 44736 әскери бөлімінің шефтік қамқорлығындағы №949 орта мектепте ерлік сабағына да қатысты. Айта кету керек, «Шығыс» өңірлік қолбасшылығы мен Семейдегі №949 орта мектеп арасындағы ынтымақтастық меморандумына сәйкес, 44736 әскери бөлімінің әскерилері «Жас барлаушы» әскери-патриоттық клубы тәрбиеленушілерінің әскери әрі спорттық әзірлігін жетілдіруге үлкен үлес қосып келеді. Қарулы Күштерде қызмет етуге жас ұрпақтың әскери бағыттары мен дене дайындығын, жаппай дене тәрбиесі-сауықтыру іс-шараларын, әскери-спорттық жарыстарды ұйымдастырып өткізуде де бір-біріне қолдау көрсетеді. Соның арқасында «Айбын» әскери-патриоттық жастар жиынында «Жас барлаушы» әскери-спорттық патриоттық клубының құрамысы еліміз Қарулы Күштерінің және өзге де әскери құрамаларының командалары арасында 2021 жылы екінші орынды жеңіп алды. Мейіражан Теміржанов ерекшеленіп, «Үздік жас сарбаз» номинациясы бойынша кубок иегері атанды. 2022 жылы төртінші, ал, 2023 жылы екінші орынды ұтты. «Муның барлығы қағаз жүзіндегі шефтік жұмыс немесе жалған есеп беру үшін көрсетілген сандар емес, бұл – әскери бөлім мен мектеп арасындағы әскери-патриоттық тәрбие жұмыстарының өте жоғары деңгейде ұйымдастырылуының нәтижесі», - деді 44736 әскери бөлімі тәрбие және идеологиялық жұмыстар бөлімі бастығының (әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен жұмысты ұйымдастыру жөніндегі) көмекшісі Гүлфат Рафиқова.

Мереке күнгі марапат

Абай театрына жиналған әскери тәрбиешілерді тікелей байланыс арқылы ҚР Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – ҚР ҚК Бас штабының бастығы генерал-лейтенант Сұлтан Бүркітбайұлы Қамалетдинов құттықтады. Бұдан соң ҚР Қорғаныс министрінің құттықтау хаты ҚР ҚК шекара қызметі директорының тәрбие және кадрлар жұмыстары жөніндегі орынбасарына, ҚР ІІМ Ұлттық ұлан бас қолбасшысының тәрбие және әлеуметтік-құқықтық жұмыстары жөніндегі орынбасарына тапсырылды. Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлер мен әскери құрамаларда әскери борышын үлгілі орындағаны үшін және тәрбие құрылымдарының офицерлері күні құрметіне орай 36803 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары майор Бекболат Сұлтанбаев пен 44813 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары майор Болат Хамбетов подполковник әскери атағы, 26363 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары капитан Қазыбек Сейдахметке майор әскери атағы, 21450 әскери бөлімі мотоотқыштар батальоны командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары аға лейтенант Мирас Жұмысқылы мен 12740 әскери бөлімі шабуылдау батальоны командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары аға лейтенант Жайсаң Қанатовқа капитан әскери атағы мерзімінен бұрын берілді. ҚР ҚМ тәрбие және идеологиялық жұмыс департаментінің аға офицері полковник Михаил Якович, «Шығыс» өңірлік әскерлері қолбасшысы басқармасының тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі басқарма бастығы полковник Дархан Әжібаев, ҚР ҚК Әскери полициясы бас басқарма бастығының орынбасары полковник Айдос Ұлдаханов, 40336 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары подполковник Ерлан Аубатыров, 21450 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыс жөніндегі орынбасары подполковник Думан Біләлов, 10181 әскери бөлімі артиллериялық дивизион командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасары капитан Эльшат Мұхтаров «Ел қорғаны» медалімен наградталды. Әскери қызметшілерді Отанға деген сүйіспеншілікке тәрбиеленгені, жеке құрамның жоғары моральдық-психологиялық жай-күйін ұстағаны, заңдылық пен құқықты тәртіпін нығайтқаны үшін және ҚР ҚК тәрбие құрылымдарының құрылған күні құрметіне Түркістан облысы қорғаныс істері жөніндегі департамент бастығының (тәрбие және идеологиялық жұмыс мәселелеріне жетекшілік ететін) орынбасары подполковник Жандос Күлдербаев бағалы сыйлық, 53898 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасары подполковник Мақсат Боратаев, Павлодар облысы қорғаныс істері жөніндегі департамент бастығының (тәрбие және идеологиялық жұмыс мәселелеріне жетекшілік ететін) орынбасары подполковник Алмасбек Бұхарбаев, 12881 әскери бөлімі командирінің тәрбие және идеологиялық жұмыстар жөніндегі орынбасары майор Жәнібек Жұмағамбетов және 36803 әскери бөлімінің аға офицері лейтенант Меруерт Құрманғажина ҚР Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықовтың грамотасын алды.

Сағадат Қожахметұлы Нұрмағамбетовтың 100 жылдығына арналған ғылыми-практикалық конференция мен тәрбие құрылымдары офицерлерінің оқу-әдістемелік жиын үлкен концерттік бағдарламамен аяқталды. Айтулы шаралардың «Шығыс» өңірлік қолбасшылығында ұйымдастырылуы берекеден емес. 2022 және 2023 оқу жылдарының қорытындысы бойынша әскери тәртіп пен құқық тәртібін сақталуы жағынан «Шығыс» өңірлік қолбасшылығы бірінші орынды жеңіп келеді.

Алуа СӘКЕНҚЫЗЫ

«ШЫҒЫС» өңірлік қолбасшылығы
Суреттерді түсірген автор

АКТУАЛЬНО

НА СТРАЖЕ
МЕЖДУНАРОДНОЙ
БЕЗОПАСНОСТИ

В конце прошлой недели депутаты Парламента страны приняли решение о развертывании первого самостоятельного национального миротворческого контингента Казахстана (139 человек) со своей военной техникой, вооружением и имуществом в качестве роты резерва в миссию «Силы ООН по наблюдению за разъединением на Голанских высотах». Парламент одобрил направление персонала ВС РК, который не должен превышать 430 человек, для участия еще в нескольких миссиях: «Орган ООН по наблюдению за выполнением условий перемирия (UNTSO, Палестина-Израиль)», «Миссия ООН в Республике Южный Судан» (UNMIS, Южный Судан) и «Временные силы ООН по обеспечению безопасности в Абьее» (UNISFA, Судан). Все эти «горячие точки» на мировой карте находятся в разных фазах вооруженного конфликта. Обзор военно-политической обстановки в этих странах – в сегодняшнем материале.

Нариман ДЮСЕНОВ

Споры за стратегический плацдарм

Напряженность вокруг Голанских высот существует на протяжении нескольких десятилетий. Именно эта спорная территория, большая часть которой занята Израилем, является предметом «раздора» еврейского государства с Сирией, которой принадлежит восточная часть. Обе страны конфликтуют из-за этого региона уже более полувека.

Если говорить о географических границах, то на западе Голаны (горное плато вулканического происхождения площадью 1,8 тысячи кв. км) ограничены рекой Йордан и Тевриадским озером, а на юге – рекой Ярмук.

Территория Голанских высот исторически считается сирийской. В 1944 году, после того, как Сирия провозгласила независимость, Голаны стали частью провинции Кунейтра.

Эта территория могла так и остаться в составе Сирии, однако после создания государства Израиль и последующих двух войн две трети Голанских высот стали территорией Израиля.

По итогам «Шестидневной арабо-израильской войны» (1967 год) территория Голанских высот была передана израильской военной администрации и интегрирована в состав государства. В то же время Совбез ООН призвал вывести израильские войска с оккупированных территорий. До сих пор большинство стран, несогласных с оккупацией, ссылаются именно на резолюцию Совбеза ООН.

После «Шестидневной войны» большая часть населения территории Голанских высот (преимущественно арабы) постепенно покидала эти земли. В итоге там осталось лишь 6,5 тысячи сирийских

граждан.

Следующая арабо-израильская война, известная также как «Война Судного дня», давала возможность сирийской армии вернуть захваченные территории. Однако ценой тяжелых потерь израильским военным удалось сорвать сирийское наступление.

Фото 3

Перемирие между Израилем и Сирией было заключено в 1974 году. С того же времени на линии разграничения действуют силы ООН. Также Совбез принял резолюцию об Организации по наблюдению за разъединением на Голанских высотах.

Сегодня напряженность между Сирией и Израилем по-прежнему сохраняется. Оба государства считают друг друга врагами, а Израиль запрещает своим гражданам поездки в Сирию. Хотя в конце прошлого столетия сообщалось о тайных переговорах сторон по восстановлению мира, экс-президент Сирии Хафез Асад отказался от этого предложения и признания государства Израиль.

В феврале 2017 года премьер-министр Израиля Беньямин Нетаньяху в ходе своего первого визита в США после избрания Дональда Трампа на пост президента попросил признать Голаны частью Израиля, что произошло спустя два года. Решение вызвало критику международного сообщества. Ни одна другая страна не последовала примеру США. Сирия раскритиковала данный шаг США, назвав его вопиющим нарушением ее суверенитета.

В настоящее время Голанские высоты разделены на три части, большую часть которых занимает Израиль, за исключением подконтрольной Сирии узкой полосы на востоке. Между ними, на участке шириной 75 км, расположена зона разъединения, где и базируются силы ООН (СООНН).

По обеим сторонам от линии разъединения располагаются зоны ограничения, в которых Израиль и Сирия должны придерживаться условленного лимита по вооруженным силам и вооружению.

На Голанских высотах расположено 30 израильских поселений, в которых живут 20 тысяч человек. Вместе

с тем, там проживают порядка 17 тысяч сирийцев, численность которых выросла за счет естественного прироста, а также программ реинтеграции израильского правительства.

Голаны остаются важной стратегической территорией в военном плане, представляя из себя отличный оборонительный рубеж. Рельеф местности способен затруднить продвижение военного транспорта. Она также дает возможность Израилю наблюдать за передвижением сирийских войск.

Однако более важно то, что Голаны являются источником воды для засушливого региона, имея разветвленную гидрогеографическую сеть.

Суданский кризис

Напряженная ситуация наблюдается в Республике Судан. После свержения в 2019 году суданского лидера Омара аль-Башира, в стране начались демократические преобразования. В том же году было создано гражданское правительство, которое было свергнуто в 2021 году в результате военного переворота.

В последние годы активные усилия по стабилизации обстановки предпринимают ООН и ряд других организаций. В результате этой работы в декабре 2022 года было подписано соглашение между военными и ключевыми гражданскими политиками – лидерами партий.

В этот период в Судане сложилась тяжелая экономическая ситуация. Стали вспыхивать межэтнические столкновения и участились акты вооруженного насилия, в результате которых пострадали мирные жители. В провинции Дарфур, а также в штатах Южный Кордофан и Голубой Нил, были разрушены и разграблены многие жилые дома.

Политический кризис усугубил процесс маргинализации и породил волнения, активизировав старые земельные претензии.

Однако, несмотря на это, процесс урегулирования политического кризиса был продолжен. В марте 2023 года специальный представитель Генерального секретаря ООН по Судану Волкер Петресс сообщил, что суданские стороны были ближе, чем когда-либо, к урегулированию ситуации и возвращению к гражданскому правительству.

Однако все усилия сторон рухнули, когда в Судане вспыхнули вооруженные столкновения между военными силами под командованием генерал-лейтенанта Абдель

Фаттаха аль-Бурхана и Силами быстро реагирования. В результате боестолкновений погибли сотни людей, тысячи пострадали.

В Судане действует специальная организация – Комплексная миссия ООН по оказанию содействия в переходный период в Судане, возглавляет которую Волкер Петресс. Целями организации по-прежнему остается возвращение страны в политико-правовое поле и облегчение страданий населения.

9 июля 2011 года Южный Судан стал самым молодым государством мира. Однако создание нового государства ознаменовало собой новую угрозу безопасности в регионе. Для решения данной проблемы Совбез ООН учредил Миссию в Республике Южный Судан.

В 2014 году ООН приняла резолюцию, в которой главным приоритетом стала безопасность населения, мониторинг за соблюдением прав человека и оказание поддержки в доставке гуманитарной помощи.

Сегодня в самом разгаре еще один ближневосточный кризис – палестинско-израильский конфликт, для решения которого также требуется помощь миротворцев ООН.

Деятельность казахстанских миротворцев

Казахстан со 2 марта 1992 года является полноправным членом ООН. На протяжении всего этого времени республика плодотворно взаимодействует с системой ООН и демонстрирует свою полную приверженность целям и принципам Устава Организации. Казахстан как участник ООН наравне с остальными государствами несет ответственность за поддержание мира и безопасности на планете.

С 2014 года 67 казахстанских офицеров приняли участие в миссиях ООН в Западной Сахаре, Кот-д'Ивуаре, Мали, Центральноафриканской Республике и Ливане. С 2018 года 538 казахстанских военнослужащих участвовали в миссии «Временные силы ООН в Ливане» в составе миротворческого подразделения. В настоящее время шесть казахстанских офицеров в Западной Сахаре, два офицера в Центральноафриканской республике, два офицера в Демократической Республике Конго, девять военнослужащих в Ливане проходят службу в миссиях ООН.

Направление контингента в миротворческие миссии ООН не только вносит значительный вклад в укрепление международной безопасности, но и способствует повышению роли Казахстана на глобальной арене.

ОНЛАСЫН КАПАЛБАЕВ:
ЭТО ВАЖНО – БЕРЕЧЬ МИР!

Ровно два месяца прошло с того момента, как сержант взвода разведывательной роты 5-й механизированной бригады старший сержант Онласын Капалбаев вернулся из Ливана, где в составе казахстанского отряда выполнял миротворческую миссию по охране важных объектов. За эти два месяца на своем месте службы он с головой окунулся в повседневную служебную жизнедеятельность, однако выполнение миротворческой миссии в республике, расположенной на Ближнем Востоке, рядом с «горячими» точками планеты, заставили военнослужащего по-настоящему оценить мир на родной земле и важность укрепления Вооруженных Сил.

Дина МУХАРИНОВА,
Фото Владимира МАРТЫНЕНКО
и из личного архива О.Капалбаева,
пресс-служба Таразского гарнизона

Возвращение старшего сержанта Онласына Капалбаева на родину совпало с началом зимнего периода обучения в Вооруженных Силах, и забот по службе хватает. Сначала нужно было вместе с личным составом отработать вопросы приведения бригады в различные степени боевой готовности, потом приступить к обучению подчиненных к индивидуальной подготовке по воинским специальностям. Но в этот раз Онласын Капалбаев отнесся к исполнению своих обязанностей не просто ответственно, а с глубоким осознанием важности выполнения учебно-боевых задач.

Период пребывания старшего сержанта Капалбаева в Ливанской Республике пришелся на обострение израильско-палестинского конфликта. К октябрю, когда на Ближнем Востоке начались первые разрывы снарядов, очередная 9-я рота казахстанского отряда уже находилась в Ливане пять месяцев. За это время Онласын Капалбаев и пятеро его соотечественников успели освоиться с выполнением служебных обязанностей: патрулирование на автомобилях отведенных участков, наблюдение, охрана базы. Однако близость Ливана с непосредственным участником конфликта Израилем, и активизация в стране организации «Хезболла» – собственной армии, независимой от Вооруженных Сил

Ливанской Республики, создала для казахстанского контингента обстановку, в некоторой степени приближенную к опасной.

– Собострением ситуации на Ближнем Востоке работа нашей миротворческой миссии в Ливане продолжилась в прежнем режиме, мы также выходили на дежурство,

патрулировали местность, – рассказывает старший сержант Онласын Капалбаев. – Единственное, что добавилось: были усилены меры предосторожности при наших дежурствах, и сами мы стали более бдительными. Ну и родные стали больше тревожиться о нас. Но мы их всегда успокаивали. Ведь в любом случае, мы не были в эпицентре конфликта, и наша миссия продолжала оставаться миротворческой.

А дома за Онласына было кому переживать: во-первых, его родители, проживающие в Жуальском районе. Они обновили все свои знания в области географии, и теперь без запинки могут перечислить города Ливана, а также соседствующие с ним страны. Внимательнее за событиями в мире и на Ближнем Востоке стала следить супруга Онласына Меруерт. Они поженились всего два года назад, но она уже знает, какой должна быть жена военнослужащего: мудрой и терпеливой, выдержанной и стойкой.

– Чему по-настоящему радовалась моя супруга, так это тому, что наша дочка Мейрим родилась за два месяца до моего отъезда в Ливан, в марте 2023 года, – улыбается старший сержант Онласын Капалбаев. – Меруерт все переживала, что я уеду до родов, и дочку увижу только через полгода. Но я не только забирал жену из роддома, но и целых два месяца поносил дочку на руках, пока не уехал в Ливан для выполнения миротворческой миссии.

Успокаивая и убеждая супругу и родных, что все будет в порядке, Онласын приводил в качестве

аргумента хороший знак: их 9-я ротация вылетела в Ливан 9 мая, когда вся страна отмечала День Победы. Это, действительно, придало и ему самому и его родным уверенности, что миссия состоится успешно.

«Где мы, там победа!» – это девиз многих воинских подразделений, особенно десантных, в которых, кстати, Онласыну Капалбаеву доводилось служить раньше. До перевода в 5-ю механизированную бригаду регионального командования «Юг» Онласын служил в 38-й бригаде Десантно-штурмовых войск. Это позже он перевелся для дальнейшего прохождения службы в Тараз.

В своих личных победах Онсалын никогда не сомневался. Военнослужащий привык добиваться позитивных результатов в любой борьбе. Взять, к примеру, сам факт его участия в миротворческой миссии в Ливане. Онласын стремился к этому давно. Но у него не сразу получилось войти в списки миротворцев.

– В первый год, когда я уже прошел курсы английского языка и был готов к отъезду, изменился численный состав нашего контингента, и мне не довелось в тот год выехать в Ливан, – вспоминает старший сержант Капалбаев. – В следующий год история повторилась: я вновь прошел курсы английского языка, прошел специальную подготовку, но в последний момент сократилась численность отряда, и вновь я остался в Казахстане.

Остался, но не сломался, и стал ждать нового набора. Чтобы поддерживать английский на должном уровне, занимался самостоятельно. Большое внимание уделял физической и огневой подготовке. В третий раз его ожидание оправдалось: в составе отряда из пятых сержантов и одного офицера старший сержант Онласын Капалбаев выехал с казахстанским отрядом в Ливан для выполнения миротворческой миссии.

С момента, когда Онсалын, будучи солдатом срочной службы, впервые надел военную форму и до нынешнего момента, прошло двенадцать лет. Все эти годы военнослужащий добросовестно выполнял свои обязанности, досконально вникая в тонкости военной профессии. Но пребывание с миротворческой миссией в Ливане сподвигло его еще более тщательно готовиться к любым занятиям учебно-боевой деятельности, он переосмыслил систему ценностей.

– Я увидел, как спокойно живет гражданская Ливанской Республики, и как тяжело живут граждане соседних стран, где продолжаются конфликты. Вот тогда я по-настоящему понял, какое это счастье, что в нашей стране мир и спокойствие, и я не нахожусь в бесконечном волнении за безопасность своей семьи, – делится Онласын Капалбаев. – Еще я отчетливо понял, как хрупок мир, и как важно его беречь. Потому считаю очень важной роль Вооруженных Сил в деле сохранения мира. И я горд тем, что служу в казахстанской армии и могу вносить свой вклад в укрепление мира и безопасности.

ХАТ-ХАБАР

ТӘРБИЕ МӘСЕЛЕСІ
ҚАРАЛДЫ

Жетісу гарнизонында Құрлық әскерлері Бас қолбасшысының тәрбие және идеологиялық жұмыстары жөніндегі орынбасары полковник Ермиян Бятов жұмыс сапарымен болды.

Құрлық әскерлері Бас қолбасшысының орынбасары іссапар барысында Жетісу гарнизонына қарасты 54380 әскери бөліміне келіп, бөлім командирінің баянатын тыңдады. Сондай-ақ, әскери бөлімнің жеке құрамы және олардың отбасы мүшелерімен де жүздесті. Хал-ахуалдарын, арыз-шағымдарының бар-жоғын сұрап білді.

Бұдан бөлек, Талдықорғандағы Мұхамеджан Тынышбаев атындағы облыстық тарихи-өлкетану мұражайында болып, өңірдің тарихымен танысып шықты. Мұражайлардың тарихи мұраны сақтау, патриотизм мен азаматтылыққа тәрбиелеуде ескең ұрпақтың тарихи санасын қалыптастыруда алатын рөлі ерекше екенін атап өтті.

Сапар соңында Бас қолбасшысының орынбасары 54380 әскери бөлімінің әскери қызметтерін адал атқарған бірқатар үздік әскери қызметшілерге алғыс хаттар табыстап құттықтады.

ЕҒТ БІРЛІК ПЕН КЕЛІСІМНІҢ
ҚҰТТЫ ШАҢҚАРАҒЫ. И.Писарев

БӨЛІМ КОМАНДИРЛЕРІМЕН
НҮСҚАУ-ӘДІСТЕМЕЛІК
САБАҚТАРЫ ЖҮРГІЗІЛДІ

Жауынгерлік дайындық жоспарына сәйкес Қарағанды гарнизонының «Спасск» оқу-жаттығу орталығының полигонында 31775 әскери бөлімі бөлімшелерінің жауынгерлік атыстарды өткізу бойынша нұсқаушы-әдістемелік сабақтары өткізілді.

Спасск полигонында жеті оқу орны орналастырылды, бұл жерде нұсқаушылар жеке құрамды, қару-жарақ пен техниканы бүркемелеу, қару-жарақты ұрысқа келтіру, байланыс құралдарымен жұмыс істеу, алғашқы медициналық көмек көрсету және далалық мекенде әрекет ету тәсілдерін, бөлімше командирлері ұрысты ұйымдастырудың негізгі кезеңдерімен таныстырды.

Сабақ соңында бөлімшенің заңсыз қарулы

құрылымдарға тойтарыс беру бойынша жауынгерлік атыс кезеңі өткізіліп, кейіннен шартты жаудың шабуылына көшірілді.

Бөлімшелердің жауынгерлік атыс дайындығы – бөлімшелердің жауынгерлік үйлестіру мен атысты үйренудің соңғы кезеңі болып табылатын тактикалық даярлықты оқытудың жоғары нысаны, - деп атап өтті өз сөзінде шабуыл взводның, шабуыл ротасының командирі лейтенант Мағжан Саду.

ҰЛЫ ОТАН СОҒЫСЫ
АРДАГЕРІ 100 ЖАСҚА ТОЛДЫ

Талдықорғанда әскери қызметшілер Ұлы Отан соғысының ардагерін фасырлық мерейтойымен құттықтады.

ЕРЛІГІ ЕРЕН БАТЫРЛАРҒА –
100 ЖЫЛ

Өскемен гарнизоны 27943 әскери бөлімі тәрбие бөлімінің аға офицері капитан Сырым Ақтаев Сағадат Нұрмағанбетов және Рақымжан Қошқарбаевтың туғандарына 100 жыл толуына орай №49 орта мектепте ерлік сабағын өткізді.

Өскең ұрпақтың бойындағы патриоттық сезімді, ұлтжандылық пен отаншылдықты тарихтағы нар тұлғалардың өміріне, олардың ерлігіне саяхат жасау арқылы да оятуға болады. Есімдері ел тарихында мәңгі сақталатын нағыз батыр тұлғалардың бірі – Сағадат Нұрмағанбетов пен Рақымжан Қошқарбаев.

Сағадат Нұрмағанбетов – бірінші «Халық қаһарманы» атағының иегері, тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш Қорғаныс министрі, Қарулы Күштердің құрылуы мен қалыптасуында аса маңызды рөл атқарған алғашқы Армия генералы. Ал Рақымжан Қошқарбаев – екінші дүниежүзілік соғыс кезінде Рейстагқа КСРО туын тігіп, соғыстың соңғы нүктесін қойған Халық қаһарманы, қазақ батыры.

Оқушылармен кездесу барысында қос батырдың Ұлы Отан соғысындағы ерліктері айтылып, Отанға деген сүйіспеншіліктің нағыз сипаттары көрсетілді.

– 25 мамыр күні Кеңес Одағының Батыры, Халық қаһарманы тәуелсіз Қазақстанның бірінші Қорғаныс

министрі, Армия генералы Сағадат Нұрмағанбетовтің туғанына 100 жыл, 19 қазан күні Халық қаһарманы Рақымжан Қошқарбаевтың туғанына 100 жыл толады. Бұл батырларымыздың ерлігі Отанын қорғауда алдына жан салмайтын жас сарбаздар үшін ерен. Сондықтан біз оқушыларға батырлардың келбетін тарихи тұлғалар ретінде емес, әскери адам ретінде ашуға тырыстық, - деп атап өтті 27943 әскери бөлімі тәрбие бөлімінің аға офицері капитан Сырым Ақтаев.

Оқушылар ерлік сабағына белсенді қатысты. Сонымен қатар, екі батырдың ерлігінен бөлек, Отан қорғау шарттарына, Ұлы Отан соғысына байланысты өз сұрақтарын қойып, білікті маманнан жауаптар алды.

Айта кету керек, Өскемен гарнизонының 27943 әскери бөлімі Халық қаһармандарының 100 жылдығына орай жыл көлемінде көптеген іс-шаралар өткізуді жоспарлап отыр.

Майор Асхат Жиенбаев

Ұлы Отан соғысына қатысқан Ысқақ Құсайыновты жүз жасқа келуімен ҚР Қарулы Күштерінің Құрлық әскерлері Бас қолбасшысының тәрбие және идеологиялық жұмыстары жөніндегі орынбасары полковник Ермиян Бятов және Жетісу гарнизонының әскери қызметшілері құттықтап келді.

Шарада әскери үрмелі оркестр ардагерге патриоттық әндерді орындап, зор денсаулық, ұзақ өмір және амандық тіледі.

Майдангерге алғыс хат тапсырған полковник Ермиян Бятов: «Көпті көрген ардақты ардагерлердің, қазыналы қариялардың ерен еңбектері ел жадында. Ал ардагерлерге қамқорлық жасау – әр әскери қызметшінің міндеті», - деді.

Ел басына күн туған сұрапыл соғыс жылдары кімнің болсын қабырғасын қайыстырғаны ащы шындық. Тарих деректерге сүйенсек, 1941-1945 жылдарда 1 миллион 196 мың 164 қазақстандық әскерге аттаныпты. Сол ел үмітін арқалаған ер-азаматтарымыз тарихты таңдандырып келелі ерлік жасай білді. Солардың бірі – ҰОС ардагері Ысқақ Әбілпейісұлы атам.

Ысқақ Әбілпейісұлы 1924 жылы қаңтар айының

14-ші жұлдызында Жетісу облысы, Алакөл ауданы, Көлбай ауылында дүниеге келген. 1942 жылы 18 жасар бозбала өз еркімен әскер қатарына алынады. «Амур» әскери-теңіз флотында әскери борышын атқара жүріп, жас қазақ баласы қайсарлығымен, ептілігімен көптің назарына ілінеді. «Амур» әскери-теңіз флотының «Зенит» дивизиясында әскери борышын өтеп жүріп, 1943 жылы «Отличник военно-морского флота» атағын алады. 1947 жылы соғыстан аман-есен оралып, Әзбекқызы Бақышев отбасын құрады. Елге келгеннен кейін 1952 жылы педучилищені бітіреді. Оқу бітіре салып Бөрлітөбеде ұстаздық қызмет атқарады. 2001 жылы «Шағын жинақталған мектептердегі бастауыш сыныптарды оқыту әдістері» еңбегі жарық көреді.

Адамдық борышын адал атқарған Ысқақ атамның өмірі – тарих, жүріп өткен жолы – ұлағатқа толы.

100 жастың биігіне шыққан Ысқақ Құсайынов әскерилердің сый-құрметіне ризашылығын жеткізіп, ел іргесінің бүтіндігін, болашақтың жарқын болуын ақ батасына қосты.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі

АРДАГЕРГЕ ҚҰРМЕТ
КӨРСЕТІЛДІ

Анна Котова өзінің 100 жылдығын атап өтуде. Осакаровка ауданында тұратын Ұлы Отан соғысының ардагерін Қарағанды облыстық қорғаныс істері жөніндегі департаментінің әскери қызметшілері мен «Жас сарбаз» сыныбының тәрбиеленушілері құттықтады.

«Сізге деген құрметімізді білдіремін. Сіздердің ерліктеріңіз, қажырлы еңбектеріңіз, отансүйгіштіктеріңіз өскелең ұрпаққа үлгі! Кеменгерлігіңізбен кейінгі жастарға көрсеткен үлгіңіз және ізгі дара жолыңыз үшін өзіңізге деген құрметіміз шексіз! Еліңіз сізге риза», - деді Осакаровка аудандық қорғаныс істері жөніндегі бөлім бастығы майор Владимир Гергеа.

Құттықтауларды қабыл алған ғасыр жасаған қария илтипат пен жылы лебіздер үшін алғысын білдірді.

«Отанымызға қамқор болыңыздар және сүйіңіздер! Барлығына тек тыныштық тілеймін», - деп атап өтті ардагер.

1943 жылы шайқас қызған шағында Воронеж облысынан келген 18 жастағы Анна Котова 2-ші Украина майданының 65-ші эвакуациялық госпиталіне медбике болып жіберіледі. Бірақ ол бірден дйттеген жерге жете алмады. Мамандар жас қызды әскери комиссариатқа

кіргізбейді. Соған қарамастан ол мақсатына жетті. Жас қызметкер қатты жараланған сарбаздарға қамқоршы болды, керек кезде жандарынан табылды. Қанды шинельмен келген сарбаздарды нәзік жандылар өздері түсіріп, емдеу үшін көтеріп жүрулеріне тура келгендігін айтады. Науқастарды күту, оларға ота жасауға көмектесу, дәрі-дәрмек тарату, кезекшілік кезінде ұйқысыз қызмет ету – Анна Никаноровна осы міндеттерді адал атқарды. Сонымен қатар, ол палаталардағы едендерді жуып, пешті жағып, сарбаздардың төсеніштері мен киімдерін тазалаған. Жеңіске жетуге медбикелердің қосқан үлесі орасан болды. Анна Котова көптен күткен Ұлы жеңістен кейін де қызметін бірден аяқтамаған, ол бір жылдан кейін, маусым айында оның бөлімшесі Венгрияда орналасқан кезде демобилизацияланды. Бойжеткен 1943 жылдың 13 мамырынан 1945 жылдың 9 мамырына дейін 2-ші Украина майданының құрамында ұрыс қимылдарына

қатысты. Әскери наградалары – II дәрежелі Отан соғысы орденімен, «1941-1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысында Германияны жеңгені үшін», «Украинаны фашистік басқыншылардан азат еткеніне – 60 жыл» медальдарымен және төсбелгімен марапатталған.

«Санитарлық қызметтің үздігі» төсбелгісі де бар.

Соғыстан кейін Анна Никаноровна 1977 жылы зейнеткерлікке шыққанға дейін Осакаровка ауданындағы денсаулық сақтау мекемелерінде еңбек етті.

СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

ЯНВАРСКИЙ ГРОМ

27 января исполняется 80 лет со дня полного освобождения Ленинграда от фашистской блокады. В этой кровопролитной борьбе, длившейся 872 дня, погибли сотни тысяч советских граждан, большинство из них — с оружием в руках, однако были и те, кто стал жертвой голода, холода и артиллерийских обстрелов. Неувядаемой славой на полях сражений покрыли себя защитники города на Неве, в числе которых были и воины-казахстанцы, подвиг которых свято чтят на родной земле.

Фархат КИНЖИТАЕВ

Началом трагической осады истории называют 8 сентября 1941 года. Тогда гитлеровские войска, прорвавшись через станцию Мга, заняли Шлиссельбург (Петрокрепость) и отрезали Ленинград от остальной страны с суши.

Главное - выжить

Жители города оказались в тяжелейших условиях. Запасы продовольствия были катастрофически ограничены, на 12 сентября 1941 года они составляли: хлеба, крупы и мяса — на 30–35 суток, жиров — на 45 суток, сахара и кондитерских изделий — на 60 суток. Каменного угля при строжайшей экономии могло хватить только до ноября, жидкого топлива — до конца сентября. В результате введенные по карточной системе нормы продовольствия стали снижаться. 1 октября 1941 года был снижен в три-шесть раз хлебный паек для рабочих и инженерно-технических работников до 400 грамм в день, для служащих, иждивенцев и детей — до 200 грамм. С 20 ноября рабочие получали по 250 грамм хлеба в день, все остальные — по 125 грамм. И только с 25 декабря в связи с подвозом по «Дороге жизни» нормы стали увеличиваться.

Летом 1942 года по дну озера был проложен Ладожский трубопровод для снабжения Ленинграда горячим, а осенью — энергетический кабель.

В результате Тихвинской оборонительной операции 1941 года и Тихвинской наступательной операции 1941 года был сорван план немецкого командования полностью изолировать Ленинград от страны. Советские

войска неоднократно предпринимали попытки прорвать кольцо блокады (Синявинские операции 1941 и 1942 годов, Любанская операция 1942 года), удалось сделать это в январе 1943 года. В феврале в Ленинград поехали поезда с продовольствием, сырьем, боеприпасами.

За время блокады от голода и обстрелов умерло более 641 тысячи жителей (по другим данным, не менее 1 млн человек), десятки тысяч умерли во время эвакуации. Таким образом в результате смертности, эвакуации и дополнительных призывов в армию население Ленинграда за период с сентября 1941 года по сентябрь 1942 года уменьшилось на 1 млн 837 тыс. человек и составляло лишь 707 тыс. человек. В тяжелейших условиях блокады трудящиеся города давали фронту вооружение, снаряжение, обмундирование, боеприпасы.

Прорыв на Неве

В январе 1943 года положение Ленинграда значительно улучшилось, но непосредственная угроза городу продолжала оставаться. Чтобы окончательно ликвидировать блокаду, необходимо было отбросить врага за пределы Ленинградской области. Замысел такой операции был выработан Ставкой ВГК в конце 1943 года. Силами Ленинградского (генерал Л. Говоров), Волховского (генерал К. Мерецков) и 2-го Прибалтийского (генерал М. Попов) фронтов во взаимодействии с Балтийским флотом, Ладожской и Онежской флотилиями была проведена Ленинградско-Новгородская операция. Она получила название «Январский гром».

Противнику удалось создать продуманную систему обороны. Немецкие укрепления, получившие название «Северный вал», были сильнейшими на советско-

германском фронте.

С ноября 1943 года началась переброска подкреплений на Ораниенбаумский плацдарм. Стараясь скрыть направление главного удара, советские войска обозначали сосредоточение войск на различных участках фронта. Так, по «Дороге жизни» постоянно перевозились макеты танков, сделанные в театральных мастерских Ленинграда.

«Стрелковые части выдвинулись ночью на нейтральную полосу и быстро окопались. Это оказалось полной неожиданностью для противника. В ночь накануне наступления девять саперных рот перед фронтом трех стрелковых дивизий первого эшелона проделали 109 проходов в минных полях и заложили усиленные заряды под проволочными заграждениями противника», — рассказывал командующий 2-й ударной армией, генерал-лейтенант Иван Федюнинский.

Хроника прорыва:

- 14 января 2-я ударная армия с Ораниенбаумского плацдарма перешла в наступление;
- 15 января навстречу 2-й ударной армии начала свое наступление 42-я армия из района Пулковки;
- 17 января 1944 года прорвали оборону противника;
- 20 января советские танки встретились в районе Роппи.

В это же время войска Волховского фронта освободили Новгород. Таким образом, непроходимый «Северный вал» был прорван в двух направлениях, немецкий фронт начал сплываться. Враг начал спешный отход, бросая тяжелое вооружение. За шесть дней советские бойцы уничтожили две немецкие дивизии. В результате полностью был прекращен постоянный обстрел Ленинграда. 24 января советские войска очистили Пушкин и Слущ, 26 января — Красногвардейск (Гатчину). Освобождение последнего означало развал сплошного фронта немецкой обороны.

На Ленинградском фронте в дни блокады служил известный советский актер и артист цирка Юрий Никулин, он принимал участие в операции «Январский гром» в 1944 году.

«Временами были остановки ввиду невозможности двигаться дальше. То был взорван мост, то головная машина или танк подорвались на минах, которыми было усеяно все вокруг, то участок дороги был вырван совершенно взрывом фугаса. Но все задержки как только можно быстро устранялись. Исковержанные машины и лошади сбрасывались в сторону, мертвых и раненых молча грузили на пустые машины, и снова двигалась эта черная громада железа, стали, горячего и человеческого сердца, каждое из которых выстукивало одно: вперед, вперед, вперед. О том, что нужно идти вперед, говорили прожекторы, неподвижно выставившие свои лучи — маяки для летящих ночных бомбардировщиков; о том, что нужно идти вперед, говорил гул канонады и взлетающие ракеты в районе Александровки и Реутова. О том, что нужно идти вперед, говорил сухой морозный воздух, пропитанный порохом, лошадиным потом и кровью».

27 января по радио зачитали приказ Военного совета Ленинградского фронта, в котором говорилось о полном освобождении Ленинграда от блокады. В честь одержанной победы в городе прогремел салют в 24 артиллерийских залпа из 324 орудий. Это был единственный за все годы Великой Отечественной войны салют, проведенный не в Москве.

Не щадя жизни

В середине 1942 года на Ленинградском фронте среди представителей национальных республик, за исключением Украины и Белоруссии, по численности солдаты-казахи занимали первое место. Учитывая это и проявляя заботу о духовных потребностях воинов, Главное политуправление Красной армии приняло решение об издании в Ленинграде фронтовой газеты на казахском языке. Она называлась «Отанды қорғауда» и издавалась при редакции окружной фронтовой газеты

«На страже Родины». Первый номер газеты с призывом: «Воины-солдаты, беспощадно уничтожайте немецких захватчиков!» вышел 6 ноября 1942 года. В газете были опубликованы статьи фронтовиков-казахов о том, как они воюют за Ленинград.

Воины-казахи проявляли массовый героизм в боях за освобождение Ленинграда от фашистской блокады. Например, Зияда Молдахметов получил тяжелое ранение как раз в тот день, когда погибла Маншук Маметова. После госпиталя Зияда вернулся на родную землю, в Северный Казахстан. Он воспитал пятерых детей, из которых один — Еренгаип Шайхутдинов — стал академиком и более 25 лет возглавлял Казахский национальный университет им. К. Сатпаева. Второй из братьев тоже стал академиком, он был ректором технического университета в Шымкенте, затем возглавил КарГУ им.

Е. Букетова. От пуль снайпера Сарсембая Рустембекова нашли свою гибель под Ленинградом 279 немецких оккупантов. В непрерывных боях он вырос до командира взвода, награжден орденами Отечественной войны I степени, Красной Звезды, медалями. Героическими подвигами и правительственными наградами отмечено участие в боях за Ленинград гвардейца, командира отделения Жолдаса Арыкбаева, пулеметчика, старшего лейтенанта Тастака Назарова, красноармейца Илгиза Тасбаева, неразлучных друзей, старших сержантов — русского Ивана Гуза и казаха Шанхана Косолева, а также многих других воинов.

В июле 1943 года повторил подвиг своего русского брата Александра Матросова казахстанец Султан Баймагамбетов, посмертно получивший звание Героя Советского Союза. В ходе Ленинградско-Новгородской операции за освобождение города на Неве погибла наш прославленный снайпер Алия Молдагулова, на счету которой 78 уничтоженных солдат и офицеров противника.

Помимо помощи в пищу, казахстанцы передавали в Ленинград большое количество продуктов, одежды и сырья. Во всех областях Казахстана были созданы специальные комиссии, которые организовывали сбор и отправку помощи осажденному Ленинграду. Причем зачастую помощи собирали больше плановой. Гостеприимные казахи тепло приняли эвакуированных жителей Ленинграда, особенно детей.

И, конечно, никого не оставила равнодушным поэма Жамбыла Жабаева «Ленинградцы, дети мои!» Чувства ленинградцев, впервые читавших послание народного акына из далекого Казахстана, смог передать очевидец, переживший те трагические дни, участник обороны Ленинграда, писатель Всеволод Вишневский: «Без слез и чувства радостного волнения не могли мы читать это послание. Мы ощутили, что это письмо также ценно, как подход сильного резерва. Народ Казахстана спал нам свой братский ритм, любовь и дружбу, и мы шли в бой, удвоив силу».

НИКТО НЕ ЗАБЫТ

Горсть земли с могилы, медаль «За отвагу», а также уцелевшие личные вещи карагандинца Калхая Сармантаева, погибшего в январе 1945 года в боях за освобождение Латвии, передали его потомкам, проживающим в шахтерской столице. В церемонии принял участие заместитель главы региона Ерлан Кусайын, а также военнослужащие регионального командования «Астана».

Фархат КИНЖИТАЕВ,
Алмагуль ДАРМАНКУЛОВА (фото)

Наш земляк воевал в составе 1014-го стрелкового полка 288-й стрелковой дивизии. Сражался мужественно, не щадя жизни. Братскую могилу с останками советских воинов нашли латвийские поисковики из отряда «Ceļš» в прошлом году. К сожалению, определить, чьи кости принадлежат Калхая Сармантаеву, не удалось. Однако на месте захоронения обнаружили почерневшую от времени медаль «За отвагу», по номеру которой удалось установить ее владельца — им оказался воин-казахстанец. В ислевшем подкуме также обнаружили ложку и точило, звездочка с головного убора. Все вещи решено передать родственникам героя, которых по запросу в местные исполнительные органы нашли довольно быстро. Это стало возможным благодаря работе общественного объединения «Atamnyn Amanaty», которое занимается поиском наших соотечественников, пропавших без вести или погибших на полях сражений Великой Отечественной войны.

— Только из Карагандинской области на ту страшную войну ушли 45 тысяч человек. Многие наши деды и прадеды показали пример мужества и вписали свои имена в историю. Представители общественного объединения «Atamnyn Amanaty» делают большую работу, чтобы наши герои не были забыты, — отметил заместитель акима Карагандинской области Ерлан Кусайын. — Традиции воинов старшего поколения продолжают военнослужащие независимого Казахстана. В церемонии передачи личных вещей Калхая Сармантаева

приняли участие лучшие представители регионального командования «Астана», «Орталық», Департамента по делам обороны. Высокие нравственные принципы, честное служение Родине — вот те качества, которые объединяют всех, кто присутствует в этом зале. Глава государства сказал: «Патриотизм — главный залог нашей государственности. Нет лучшей добродетели, чем любовь к своей родине. Нет большего счастья, чем служить родному народу».

— Основная миссия нашей организации — поиски пропавших без вести воинов во время Второй мировой войны, призванных с территории Казахстана. Мы единственные в стране занимаемся системными архивно-разыскными и полевыми исследованиями. У нас есть бесплатный сайт: <https://form.ata-amanaty.kz>, телефон горячей линии: +7-771-287-21-11. И страницы в соцсетях: Instagram: ata.amanaty, Telegram: t.me/ata_amanaty_2023. Каждый может обратиться и оставить заявку на поиск. На сегодня мы получили более 7,5 тысячи заявок, из них 2000 уже выполнили. Каждый месяц находим около 50 воинов. За последние два года доставили на родину останки 19 наших бойцов. К сожалению, останки Калхая Сармантаева привезти не удалось, идентификация была по медали, — рассказал председатель ОО «Atamnyn Amanaty» Мурат Молдагалиев, который специально приехал из столицы, чтобы встретиться с родственниками нашего погибшего соотечественника.

Родные внуки Калхая Сармантаева — Бирлик и Серик Калкаевы — в настоящее время проживают в шахтерской столице. Они рассказывают, что память о дедушке бережно хранилась в семье долгие годы. По их словам, он занимал руководящую должность в совхозе

Ленина Актогайского района Карагандинской области. Имел отличное образование, писал стихи. Когда ушел на фронт в 1943-м, у него остались жена и трое детей. В 1945-м пришла похоронка. Сообщалось, что карагандинец погиб в боях за Латвию. Но где именно захоронен, не указали.

— Наш дед Калхай Сармантаев в 1943–1944 годах был трижды ранен и скончался 28 января 1945 года. Только в прошлом году мы узнали, где именно он похоронен. Очень благодарны «Atamnyn Amanaty». Отвезем землю

с могилы нашего деда на кладбище в Актогае. О дедушке знаем мало, но, по словам старших, он 13 лет отработал в совхозе, на войну ушел добровольцем. Оставил после себя двух дочерей и сына, — поделился внук солдата Серик Калкаев.

Как рассказал Мурат Молдагалиев, на сегодняшний день в Москве находятся останки еще трех солдат-казахстанцев, которые проходят экспертизу с целью установления личностей.

ИІРІМ

АДАМГЕРШІЛІК ПЕН ЖАУЫНГЕРЛІК ҚАБІЛЕТТІЛІКТІ ҚОРҒАУ

Әскери қызмет — бұл Отан мен қоғам алдындағы жауапкершілік. Әскерилер мемлекетті қорғап қана қоймай, адами қасиеттің жоғары деңгейін сақтауға міндетті. Қылмыстық құқық бұзушылықтар, әсіресе денсаулық пен адамның Ар-насымына қарсы бағытталған құқық бұзушылықтар азаматтар мен жалпы қоғам үшін үлкен қауіп болып табылады. Осындай қылмыстардың алдын алу мақсатында Шымкент гарнизоны әскери полиция бөлімінің қызметкерлері 35748 әскери бөлімінің жеке құрамымен кездесу өткізді.

мен нормаларына үйрету әскери ұйымның қауіпсіздігі мен тұрақтылығын сақтаудың ажырамас бөлігі болып табылады.

Сонымен қатар, шақырылған қонақтар суицидтік көріністердің, құмар ойындарға тәуелділіктің, билікті асыра пайдаланудың алдын алу тақырыбына да тоқталып өтті. Олар әскери қызметшілерге тәжірибеден алынған жағдайларды қарастырып, мұндай бұзушылықтарды жақсырақ танып, алдын алу үшін мысалдар келтірілді.

Кездесу соңында ұжымдардағы туындаған мәселелерді және бөлімдегі моральдық-психологиялық ахуалды анықтау үшін жеке әңгімелесулер өткізілді, сондай-ақ әскери қызметшілер өз пікірлерін білдіріп, осы тақырып бойынша сұрақтар қоя алатын топтық пікірталастар ұйымдастырылды. Бұл туындауы мүмкін мәселені түсінуге және тыйым салынған нәрселер туралы дұрыс түсінік қалыптастыруға ықпал етті.

Шымкент гарнизонының баспасөз қызметі

35748 әскери бөлімінде әскери полицияның алдын алу шарасы құқық бұзушылықты болдырмау үшін маңызды бастама болып табылады. Ақпараттық-түсіндіру жұмысы әскери қызметшілерді Қылмыстық кодекстің нормаларымен және құқық бұзушылық жасау салдарымен таныстыруға мүмкіндік береді.

Кездесуде сөз сөйлеген Шымкент гарнизоны әскери полиция бөлімінің анықтау және іздестіру бөлімшесінің офицер-уәкілі әділет аға лейтенанты Аликбег Шамидинов Қарулы Күштер қатарында қылмыс жасағаны үшін жауапқа тартылғандар туралы ақпаратты қатысушыларға жеткізіп, олардың жауапкершілігін егжей-тегжейлі түсіндіріп, мұндай әрекеттерге жол бермеуге шақырды.

Әскери қызметтегі қылмыстық құқық бұзушылық тәртіпті бұзып қана қоймай, жалпыәскери қызметтің абыройына теріс әсер ететінін түсіну маңызды. Сондықтан әскери қызметшілерді этика ережелері

БӨЛІМШЕЛЕРДІҢ АТЫС ЖАТТЫҒУЫ

Өскемен гарнизонындағы 27943 әскери бөлімінде Қарулы Күштердің жауынгерлік жоспарына сәйкес, жеке құрамның мамандықтар бойынша сабақтары аяқталып, оқу-жаттығу полигонында бөлімшелер мен есептоптардың, экипаждардың жауынгерлік атыс сабақтары басталды.

Жаттығу барысында ұрыс жүргізу тәсілдері пысықталады. Бөлімшелердің өзара іс-қимыл мақсаты — далалық жағдайда практика жүзінде орындалатын тактикалық даярлық сабақтарында бөлімшелердегі жеке құрамның белгіленген нысаналарды атып жою нормативтері мен ұрыстағы әртүрлі іс-қимылдарын орындауды үйлестіру.

Будан бөлек, жауынгерлер кез келген жағдайда табанды қорғаныс пен жоғары қарқынды шабуыл тәсілдерін орындау барысында техникалар мен ұрыс машиналарынан атыс жүргізу арқылы жорық легін сақтау әдістерін үйренді.

Далалық сабақ аясында мотоатқыштар батальонының бөлімшелері атыс алаңында ұйымдастырылған шартты жау шоғырына атыс жүйесін қолдана отырып шабуылдап, оқу кезінде алған білімдерін, ұрыстың әртүрлі айла-тәсілдерін көрсетті.

Бүгін оқу-жаттығу полигонына келді. Ең алдымен взвод командирі жауынгерлік бұйрықты жеткізді. Келесі кезеңде іс-қимыл әрекетіне сәйкес тапсырмаларды орындауға кірістік. Оқу-жаттығу барысында ұрыс жүргізу тәсілдері пысықталады, - деді бөлімше командирі кіші сержант Насыров Құрбанжан.

Ауа райының кез келген жағдайында жоспарлы сабақ бөлімшелердің жоғары психологиялық және дене төзімділігін шыңдауға, әскери қызметшілердің біліктілігін арттыруға көздейді. Ал, барлау топтары мен есептоптар қарсыластың әуедегі шабуылы кезінде және залалсыздандырылмаған ауданды жүріп өтудегі қимылдарды да меңгерді.

Өскемен гарнизонының баспасөз қызметі

ҰРЫСТА ТОЙТАРЫС БЕРІЛДІ

«Астана» өңірлік қолбасшылық әскерлеріне қарасты 06708 әскери бөлімінде артиллерист есептоп құрамымен Гаубица-Д 30 122 мм зеңбіректен «Сарышаған» полигонында көрнекі атыс өткізілді.

Бұл бөлімнің 2024 оқу жылының жауынгерлік даярлық жоспарына сәйкес ұйымдастырылған болатын. Тартысты бәсекеде қатардағы жауынгер Муса Ислам ерекше көзге түсті. Атыс жаттығуына бөлім командирінің жауынгерлік даярлық жөніндегі

орынбасары подполковник Жәнібек Мамбетов жетекшілік етті. Оқу-жаттығудың өту барысы командалық бақылау бекетінен қадағаланды.

Думан Жұмашұлы

АНТЫНА АДАЛ АҚ ХАЛАТТЫЛАР

Абай гарнизонының әскери госпиталь қызметкерлері атыс дайындығын пысықтады. Жоспарлы жауынгерлік дайындық аясындағы оқу-жаттығу «Шығыс» өңірлік қолбасшылығына қарасты тирде өткізілді.

Алдымен сабақ жетекшілері атыс дайындығы барысында орындалатын пәрмендерді, атысты орындау және қауіпсіздік ережелерін сақтауды түсіндірді.

Осындай маңызды нұсқаулық сабақтарынан кейін барып жеке құрам автоматтан оқ атуға жіберілді. Нұсқаушының көмегімен нысананы көздеп, атыс жаттығуларын пысықтады. Медицина саласының қызметкерлері болса да ақ халаттылар жауынгерлік даярлықтағы өздерінің біліктіліктерінің жоғары екенін көрсетті. Автоматтан оқ ату шеберлігін паш етті. Оқу-жаттығуда нысананы дәл тигізуден жоғары ұпай алғандар да бар. Жаттығудың қорытындысы бойынша ең жақсы нәтижені 100-ден 89 ұпай жинаған терапия бөлімшесінің аға маман медбикесі, ефрейтор Маржан Мұратова болды.

— Командирлердің барлық нұсқауын орындадым. Алдағы уақытта нәтижеміз бұдан да жақсартуға

тырысамын. Жауынгерлік дайындығымызды арттыра беретін боламыз, - дейді Маржан Мұратова.

Анестезиология және реанимация бөлімшесінің бастығы, медицина қызметшінің майоры Әсем Ануарбекованың айтуынша, жауынгерлік оқ ату жаттығулары жеке құрамның атыс дайындығын жетілдіріп қана қоймай, оқ ату дағдыларын шыңдайды.

— Осындай оқу-жаттығулар барысында медицина қызметкерлерінің шеберліктері шыңдалады. Ер азаматтармен қатар ақ халатты нәзік жандардың көрсетіп жүрген жетістіктері жаман емес, күннен күнге артып келеді. Осымен тоқтап қалмай, атыс даярлығы сабағын одан әрі жақсарту бермекпіз, - деді майор Әсем Ануарбекова.

Абай өңірлік гарнизонының баспасөз қызметі

САРБАЗДАРДЫҢ АЛҒАШҚЫ ДАЛАЛЫҚ ЖАТТЫҒУЫ

Үш ай бұрын еліміздің түкпір-түкпірінен қызметке шақырылған 31775 әскери бөлімінің сарбаздары теориялық білімді меңгергеннен кейін жауынгерлік даярлық пәндері бойынша дағдыларды тәжірибелік пысықтауға кірісті.

Практикалық сабақтар «Спасск» оқу-жаттығу орталығының полигонында өтеді, мұнда мерзімді қызметтің әскери қызметшілері қарумен атуға дайындалып жаттығады, жауынгерлік техникаларды жүргізу және атыс дайындығы бойынша жаттығуларды орындайды.

— Біздің арамдықта атқыштар, пулеметшілер, граната атқыштар бар. Мамандыққа дайындалғаннан кейін біз полигонда өз іс-әрекеттерімізді пысықтауға кірістік. Бүгінгі жаттығу барысында мақсатты көздеу бойынша

мен Калашников автоматынан оқ атудың жақсы нәтижесін көрсете алдым, - деп атап өтті, Павлодар қаласынан шақырылған қатардағы жауынгер Айбек Фазис.

Жауынгерлік даярлық бойынша практикалық сабақтар — бұл әскери қызметшілерді оқудың негізгі әдісі, мұнда жауынгерлік іс-қимылдарды жүргізу, қару-жарақ пен әскери техникада өз бетінше жұмыс істеу дағдылары қалыптасады және жетілдіріледі.

ӘСКЕРИ ТОПОГРАФИЯ

Әскери топография саласы бойынша жас толқын офицерлерге сабақ өткізілді. Осы орайда, «Астана» өңірлік қолбасшылығы әскерлеріне қарасты 06708 әскери бөлімінің топограф әскери қызметшілерінің атқарып жүрген тыңғылықты қызметтерін атап өткеніміз жөн.

Аталған әскери ортадағы жауынгерлік даярлықты ілгерілету мен әскери топография ісін жандандырып жүрген әскери қызметшілер баршылық.

Артиллерия әскерлерінде әскери топографтардың қызметі маңызды, - деді топографиялық қызметтің бастығы капитан Бозымбаев Арман Айбекұлы.

Әскери топография топогеодезиялық қамтамасыз ету тактикасымен, теория және практикасымен тығыз байланысты.

Бұл дайындық пән ретінде әскери оқу орындары мен егеменді еліміздің Қарулы Күштерінің бөлімдері мен бөлімшелерінің оқу бағдарламаларына енгізілген. Оны барлық санаттағы әскери қызметшілер терең зерделеп оқиды.

Әрбір жауынгер ұрыс даласында табысты әрекет етуі үшін тек қаруды меңгеріп қана қоймай, сонымен қатар жергілікті жерде де жақсы бағдарлай білуі қажет. Жергілікті жер ерекшеліктерін зерттейтін әрі оны бағдарлайтын әскердің соғыс қимылдарын дала жағдайында дұрыс бағдарлау, жас офицерлердің жұмыс картасын дұрыс жүргізуі және графикалық әскери құжаттар жасауы үшін қажетті арнайы әскери ғылыми-топографиялық элементтер, жергілікті объектілер, олардың жағдайы, координаталары, өлшемі бақылауға қажетті көпсанды және сапалы белгілері.

Жергілікті жерлердің бүркеме және қорғаныс ерекшеліктері туралы негізгі деректі ақпарат

топографиялық және әртүрлі арнайы карталар, оған қоса жергілікті жер ерекшеліктері түсірілген фотоқұжаттар болып табылады. Әскери топография топогеодезиялық қамтамасыз ету тактикасымен, теориясымен, практикасымен тығыз байланысты.

Приозерск гарнизонының баспасөз хатшысы Думан Жұмашұлы

КАЛЕЙДОСКОП

НОВАЯ ЕДИНАЯ ФОРМА

Вводится единая форма для военнослужащих Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований. Образцы новой форменной одежды для всех категорий военнослужащих были представлены на Всеармейском совещании, состоявшемся в мае 2023 года и одобрены Президентом страны Касым-Жомартом Токаевым.

Действующие виды формы одежды были переработаны совместно с заинтересованными государственными органами по поручению Главы государства.

В итоге 12 декабря 2023 года в Указ Президента РК от 25 августа 2011 года «О военной форме одежды и знаках различия военнослужащих Вооруженных Сил, других войск и воинских формирований Республики Казахстан» внесены изменения.

Вместо куртки зимней с меховым (каракулевым) воротником военнослужащие наденут куртки типа «Аляска». Шапки, за исключением высшего офицерского состава, будут без козырька. Демисезонный повседневный плащ заменен на полевую куртку камуфляжной расцветки, повседневный свитер – на полевую. Для женщин-военнослужащих вместо пилотки предусмотрено кепи. Исключены китель, брюки, рубашки, галстуки для

всех категорий военнослужащих, кроме высшего офицерского состава, руководителей структурных подразделений Министерства обороны, Генерального штаба, Главных управлений Вооруженных Сил, главнокомандующих, командующих и их заместителей.

Офисная форма одежды определена как повседневная только для органов управления, постоянного состава вузов, командиров воинских частей, их заместителей и комендатур военных сообщений.

Наряду с черными берцами для постоянного состава предусмотрено обеспечение летними ботинками песочного цвета. Такой вариант обусловлен преобладающими географическими особенностями страны, а также высокими теплоотражающими и маскировочными свойствами.

Переход на полевую обмундирование нового образца запланирован на четвертый квартал 2024 года, на остальные предметы – в течение трех лет.

МОРСКИЕ ПЕХОТИНЦЫ В ГОСТЯХ У СТУДЕНТОВ

Для патриотического воспитания подрастающего поколения наилучшие военнослужащие бригады морской пехоты провели урок мужества со старшекурсниками колледжа имени Шахмардан Есенова города Актау.

Офицеры и сержанты рассказали ребятам об особенностях армейской службы, об истории Вооруженных Сил Республики Казахстан и о том, как проходит служба морских пехотинцев. Носители черных беретов объяснили студентам о том, как поступить в вузы Министерства обороны Республики Казахстан и о перспективах военной карьеры.

Ребятам были продемонстрированы видео и фотоматериалы, рассказывающие о боевой и

повседневной деятельности морских пехотинцев. Военнослужащие отдела воспитательной и идеологической работы рассказали о боевом пути соединения и его героях, мужественно защищающих Отечество.

После рассказов военнослужащих о подвигах морских пехотинцев студенты оставшуюся часть встречи задавали вопросы на интересующие их темы, связанные с армией. Многие подняли руки вверх на

вопрос морехов о том, кто желает стать военным после учебы.

- Данное мероприятие направлено на повышение духа патриотизма среди подрастающего поколения. Я уверен, что уроки мужества помогут ребятам сохранить память о подвигах наших героев, а также способствуют популяризации профессии военных среди молодежи, и, надеюсь, многие студенты после окончания учебы выполнят конституционный долг перед Родиной, – рассказал старший офицер отдела воспитательной и идеологической работы капитан Адлет Бейсеубаев.

Подобные уроки мужества проводят в колледжах, школах по всему Казахстану, что дает положительные результаты в деле военно-патриотического воспитания молодежи.

ЧТО ДЕЛАТЬ ПРИ ЗЕМЛЕТРЯСЕНИИ?

Министерство по чрезвычайным ситуациям РК выпустило памятку по мерам безопасности на случай землетрясения.

В здании:
 • На первом этаже - немедленно покиньте помещение.
 • Выше первого этажа - немедленно найдите ближайшее безопасное место: под несущей балкой, у капитальных стен, возле опорных колонн, или в дверных проемах, распахнув двери. Можно также спрятаться под стол или кровать, закрыв лицо руками, чтобы избежать кусков падающей штукатурки, стекла и прочего.

На улице:
 • Немедленно отойдите как можно дальше от зданий, сооружений, высоких столбов, заборов, вывесок, стеклов и других подверженных разрушению объектов.
 • В местах большого скопления людей (рынок, стадион, парк, площадь) держитесь подальше от конструкций, выйдите на открытое пространство, избегайте паники. В давке не передвигайтесь против движения толпы, ожидайте застоя, согнутые руки прижмите к груди крестообразно, выбросьте мешающие

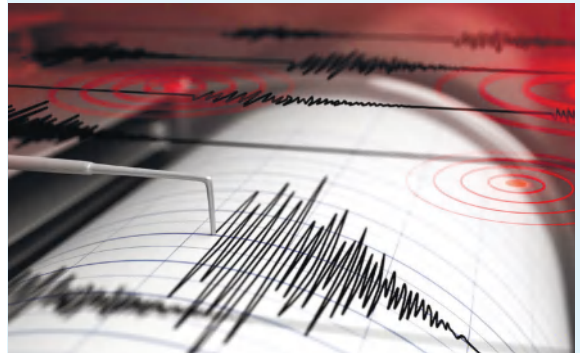
предметы. В случае падения встаньте на одно колено и рывком поднимитесь.

В автомобиле:
 • Остановитесь в месте, где не будут созданы помехи другому транспорту, откройте двери, чтобы при вероятном повреждении двери не заклинило. Оставайтесь в машине, так как есть риск падения предметов.

Важно:
 • Не паникуйте сами и пресекайте панику у других.
 • Не пользуйтесь лифтом и лестницей во время землетрясения.
 • Держитесь подальше от окон и стеклянных перегородок, не прыгайте из окон или с балконов, если вы живете выше первого этажа.

• Покиньте помещение после прекращения подземных толчков, прикрыв голову и остерегаясь оголенных электропроводов и других последствий разрушения.

• Будьте готовы к новым подземным толчкам. После прекращения подземных толчков:
 • Отключите электроприборы, газ, воду.
 • Не пользуйтесь открытым огнем.
 • Оказывайте первую помощь пострадавшим.
 • Не занимайте телефон.
 Если вы оказались в завале:
 • Не паникуйте, помните о действиях спасательных служб.
 • Постарайтесь определиться в пространстве.
 • При длительном пребывании в завале не зажигайте огонь, чтобы избежать взрыва или воспламенения от возможной утечки газа.
 • Постарайтесь найти воду.

• Подавайте сигналы (стучите железом о железо: по батареям, трубам и т.п.).
 «Тревожный чемоданчик» - это базовый набор вещей для выживания на случай катаклизмов (землетрясений, пожаров и наводнений). МЧС РК советует положить туда:
 • Документы и наличные
 • Аптечку первой помощи: бинты, лейкопластырь, йод, вата, активированный уголь, жаропонижающее, средство от аллергии, средство от диареи, препараты против кишечной инфекции, глазные капли и антибиотики в порошках.

• 3-4 литра воды на каждые сутки, консервы и высококалорийную еду (например, шоколад).
 • Средства личной гигиены: зубная щетка и паста, мыло, полотенце, туалетная бумага, бумажные и носовые платки, влажные салфетки, антисептики.
 • Теплую одежду.
 • Плед.
 • Радиоприемник с батарейками.
 • Фонарик на батарейках.
 • Спички.
 • Свисток.

SARBAZ

ҚР Қорғаныс министрлігінің тапсырысы бойынша шығады

Шығарушы редакторлар
Тимур АУБАКИРОВ
Ерлібай ҚАДЫРБАЙ

Меншік иесі:
 «ГИС Әскери Медиа» ЖШС

Тілшілер:
Рима ӘБЕУОВА
Наргиз МУКАТАЕВА
Нариман ДЮСЕНОВ

«Шығыс» Өңқ аймақтық тілші
Алуа ИСКАКОВА
 «Астана» Өңқ аймақтық тілші
Фархат КИНЖИТАЕВ

Дизайнер
Адил ШЕРИМБЕТОВ

Корректорлар
Сымбат НҰРХАЙДАРОВА
Наталья ВАРНАВСКАЯ

Газет «Сарбаз» деген атаумен 2007 жылдың 2-тамызынан бастап шығады.
 ҚР Инвестициялар және даму министрлігінде 2015 жылдың 30-сәуірінде тіркелген, куәлігі №5340-Г
 Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасымен әрқес сәйкес келе бермейді. Қолжазба мен фотосурет рецензияланбайды және кері қайтарылмайды.
 Редакция автор материалын мазмұнын сақтай отырып өңдеуге, қысқартуға құқылы.
 Газет жұма күні шығады.
 Бағасы келісімді.

Редакцияның мекенжайы: ҚР. 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Комсомол тұрғын алабы, Домалақ ана көшесі, 11 үй.
 Вебсайт: www.sarbaz.kz
 Тел/факс: 8 702 712 36 70
 E-mail: INFO@SARBAZ.KZ
 Газет «Алматы-Болашақ» баспаханасында басылып шығады. Алматы қаласы, С.Мұқанов көшесі, 223-Б
 Кәлемі 3 б. т.
 Оффсеттік басылым.
 Индекс 604204
 Таралымы 759 дана
 Тапсырыс №4